

Memòria 2014

Servei d'Atenció i Denúncia
per a les víctimes de racisme i xenofòbia.

Memòria 2014. Dades Generals

Introducció

El Servei d'Atenció i Denúncia per a les víctimes de racisme i xenofòbia (SAiD) de SOS Racisme Catalunya, és un servei gratuït, per donar resposta a aquelles persones, grups i col·lectius que hagin estat víctimes de fets i comportaments racistes i xenòfobs, així com informar a aquests col·lectius dels seus drets i de les possibilitats que tenen per evitar que se'ls vulnerin, amb una perspectiva inclusiva en l'àmbit social. La finalitat per tant del SAiD és la restitució dels drets i de la dignitat de les persones que han estat víctimes d'actes racistes o xenòfobs.

Són moltes les persones que pel seu origen nacional o ètnic, color de pell, cultura... pateixen agressions de caire racista i que són discriminades en diferents àmbits de la societat. De les persones que atenem, un percentatge important es troba en una situació de vulnerabilitat marcada, agreujat per les dificultats del fet migratori i el context de desigualtat: temes legals i d'estrangeria, rebuig social, tracte desigual en les administracions, precarietat laboral, por i desconfiança de les institucions, manca de coneixement de l'entorn, dificultats idiomàtiques, etc...; a les que cal sumar el seu estat d'indefensió com a víctima.

Cal tenir en compte doncs aquesta realitat a l'hora de definir la forma de treball amb les persones ateses ja que la majoria d'elles requereixen un acompanyament, especialment al principi del procés.

El SAiD, en els seus més de 20 anys de funcionament, ha atès a més de 7.000 persones.

Al Servei atenem demandes de diferents continguts i que en moltes ocasions reclamen un assessorament per la nostra part, previ a una posterior derivació. Entre les demandes també es contemplen les situacions de discriminació racista, aquestes corresponen a l'àmbit d'actuació específic del nostre servei.

La metodologia utilitzada en aquesta Memòria es planteja, doncs, tenint en compte inicialment la totalitat de demandes rebudes al llarg de l'any, en segon lloc, s'analitzen les situacions de racisme rebudes (que formen part del total de demandes) ja siguin denunciades o no. I en tercer lloc aquelles situacions denunciades que passen a ser casos atesos pel SAiD.

Dins d'aquest tercer bloc hem de diferenciar per un costat els casos nous acceptats al llarg de tot l'any 2014 i per un altre, els casos que s'han iniciat en anys anteriors però que es mantenen oberts pendents de resolució durant l'any 2014 i que per tant han precisat d'un seguiment.

Anàlisi de les Demandes Totals

Al llarg de l'experiència dels últims 6 anys, on el context de crisi ha afectat també en la manera com es manifesta el racisme, considerem necessari donar visibilitat a totes aquelles situacions de racisme, també aquelles que no comportin una denúncia, ja que evidencien una problemàtica. Tant pel que suposa donar contingut i rellevància al fet racista, com la motivació per no fer públic aquest tipus de vulneracions de drets.

És per això, que incorporem a l'estudi aquesta variable centrada en les situacions de racisme detectades i que no han estat denunciades, dada que considerem important per proporcionar visibilitat a les situacions de racisme que es produeixen quotidianament.

Aquesta variable pretén posar en relleu la magnitud real d'aquesta problemàtica. Fins ara només es contemplaven aquelles situacions de racisme que havien estat denunciades, és a dir aquelles amb les que iniciem un procés per a la resolució del conflicte des de diferents vies. En els últims anys hem pogut observar que si només analitzem els casos que s'assumeixen com a denúncies correm el risc de perdre una informació rellevant. El fet que algunes víctimes no vulguin continuar el procés de la denúncia no és quelcom novedós; aquesta qüestió sempre ha estat present en aquest tipus de discriminació per la indefensió de les víctimes i el context de vulnerabilitat que les envolta. És ara, però, que amb la crisi s'ha evidenciat d'una manera més clara.

Per tant, dins d'aquest bloc centrarem l'anàlisi en la totalitat de les demandes que hem atès al llarg d'aquest any, contemplat tres variables bàsiques sobre les que fonamentem l'estudi:

- Les demandes que arriben al Servei però no tenen un contingut racista.
- Les demandes que plantegen una situació que es pot considerar de racisme, però que no són denunciades i per tant no s'assumeixen com a cas pel Servei.
- Les situacions de racisme que són denunciades i assumides pel nostre Servei, i que anomenem com a casos assumits.

Tal i com hem mencionat anteriorment, al SAiD es reben demandes amb diferents tipus de problemàtiques, a les que prestem informació i assessorament en aquelles situacions que ho permeten i derivem a recursos especialitzats quant el tema ho requereix. I evidentment, atenem de manera especialitzada: aquelles situacions de racisme que formen part del nostre àmbit d'actuació i que assumim com a casos.

Ens centrem en primer lloc, en totes aquestes demandes que han requerit del nostre Servei i en la seva classificació genèrica segons els tipus d'assessorament.

Tipologia dels assessoraments	
Serveis privats	17
Assessorament Jurídic	133
Assessorament Estrangeria	64
Drets Socials	12
Laboral	15
Casos de racisme gestionats	227
Total Demandes	468

Com mencionàvem, malgrat el contingut de les demandes ateses és divers podem establir una classificació genèrica en funció de l'assessorament realitzat adequat a la problemàtica exposada. Aquesta classificació planteja temes que tenen a veure amb tràmits relacionats amb l'accés a serveis privats, problemàtiques vinculades a l'accés a serveis socials prestats per l'administració pública, i problemàtiques en l'àmbit laboral.

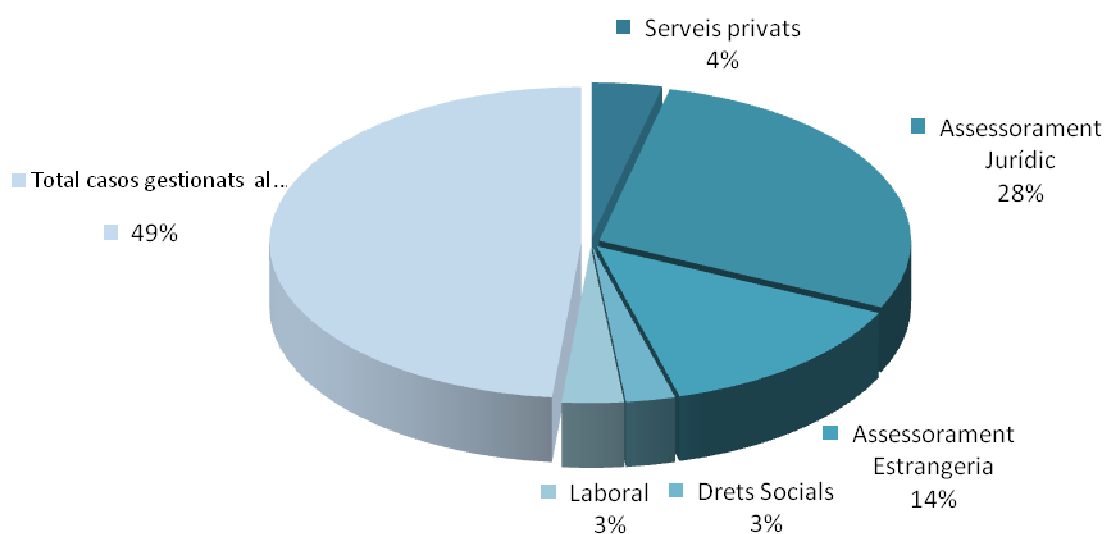
Una altra tipologia, són les demandes que tenen relació amb l'entramat jurídic, majoritàriament respecte a la via penal. I per últim, dins d'aquest bloc també aquelles denúncies relacionades amb la situació administrativa de les persones immigrades.

Al gràfic 1 podem veure la distribució en percentatges de la totalitat de les demandes ateses durant l'any, i deixant de banda el 49% dels casos gestionats (casos anys anteriors i casos nous) que seran motiu d'anàlisi posteriorment, ens trobem que una gran part, el 28% de les demandes corresponen a l'assessorament en temes jurídics.

Cal remarcar, per tant, la tasca d'assessorament que realitzem des del Servei adreçada a les demandes rebudes i el treball que suposa la incorporació dels casos nous. També el seguiment i la feina continuada respecte als casos ja assumits en anys anteriors, i tal com es visualitza al gràfic 1, la suma de la resta de tipologies dins aquesta classificació, un total del 51%, es centren en proporcionar informació i assessorament a les persones afectades.

Gràfic 1

Atenció i Assessorament realitzat a l'Any 2014

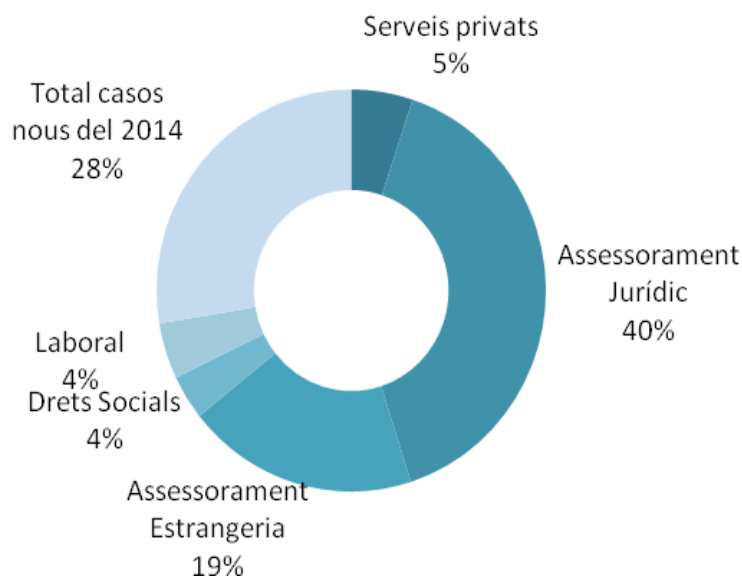

Font: Dades del SAID

D'aquestes 468 persones ateses, un total de 333 corresponen a persones que s'han adreçat per primer cop, durant aquest any, al nostre Servei i a les que hem prestat informació, assessorament i/o derivació en funció de la demanda plantejada per cadascuna d'elles.

La distribució d'aquestes noves demandes rebudes al 2014, en funció de la tipologia de l'assessorament és reflexa al gràfic 2, on es pot veure, com l'assessorament jurídic guanya terreny respecte la resta de temàtiques, amb un percentatge del 40%, evidenciant la necessitat d'informació dels usuaris en aquest àmbit.

Atenció i Assessorament realitzat. Demandes Noves. Any 2014.

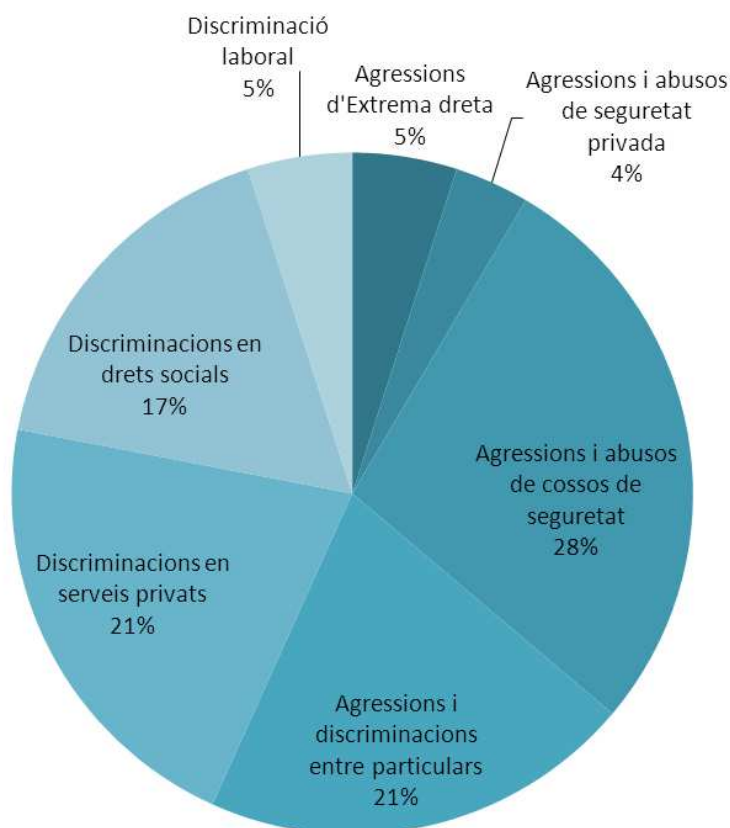
Font: Dades del SAID

Seguint amb l'anàlisi d'aquestes 333 demandes noves, 141 són situacions de racisme, de les quals 49 no han estat denunciades i per tant no han estat assumides com a casos de racisme, i la resta, 92, són casos de racisme nous assumits a l'any 2014, i denunciats a través d'alguna de les diferents vies.

Anàlisi Situacions de Racisme

En aquest apartat ens centrem en aquelles situacions de racisme que han arribat al Servei; contemplem totes les situacions de racisme de les que hem tingut coneixement a partir de les persones afectades, ja siguin denunciades a través del nostre Servei o no hagin estat denunciades.

Per tant, estem parlant, de les 141 situacions de racisme noves que hem atès i que tal com mostra el gràfic 4, es distribueixen en funció de la classificació de tipologies establerta, de la següent manera:

Distribució per Tipologia Situacions de Racisme

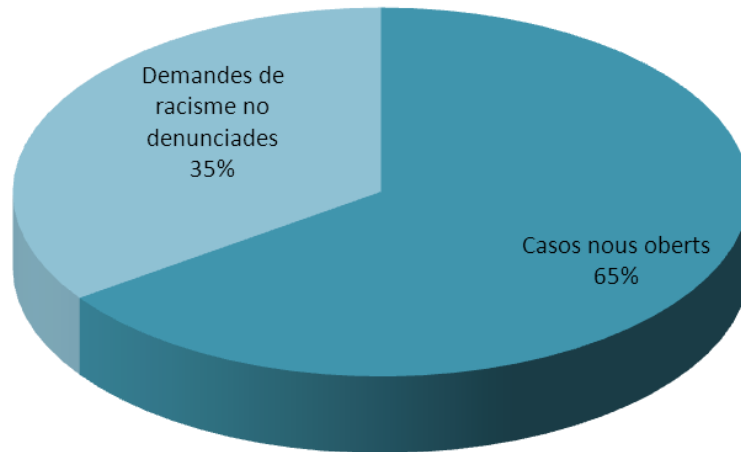
Font: Dades del SAID

Tal com mostra el gràfic 4, la tipologia amb més nombre de situacions de racisme és la que pertany a cossos de seguretat pública, amb un 28 %, encara que amb un marge de diferència respecte la segona menys acusat que l'any anterior. Un 21% correspon a la tipologia d'agressions i discriminacions entre particulars en àmbits de convivència. Aquest patró es repetirà en la distribució per tipologies dels casos nous que analitzarem en el següent apartat.

Respecte al total de les situacions de racisme que ens arriben al servei, ens trobem al llarg d'aquest any, amb un 34% de situacions que no han estat denunciades, tal i com mostra el gràfic 5.

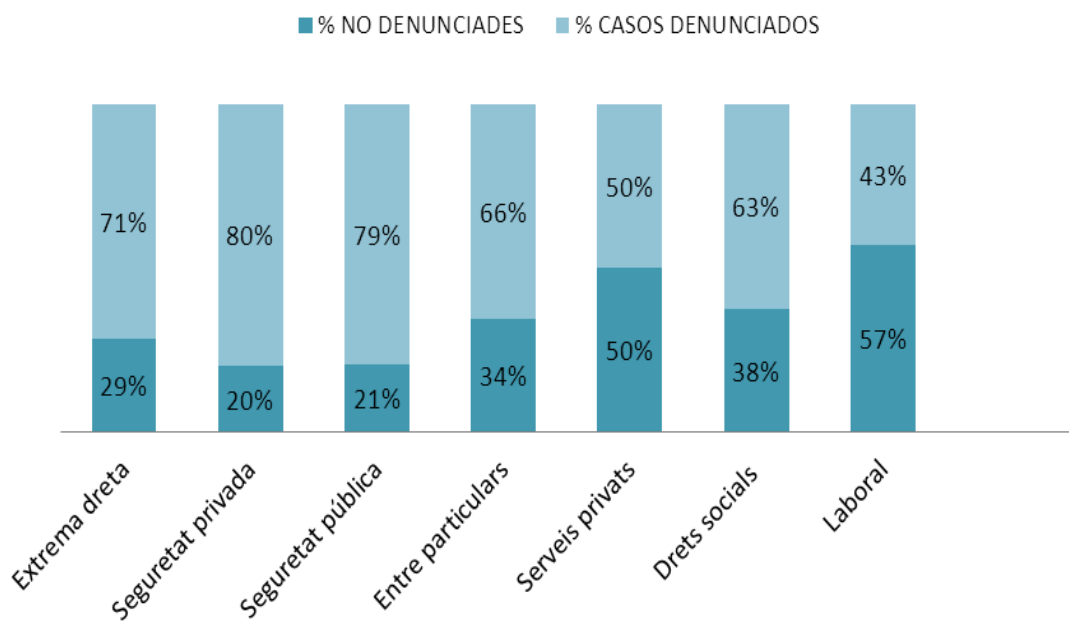
En aquest apartat creiem necessari incidir en la quantitat de situacions de racisme no denunciades, segons la seva distribució dins de cadascuna de les tipologies.

Percentatge de situacions de racisme. Any 2014

Font: Dades del SAID

Percentatge de situacions de racisme per tipologies. Any 2014

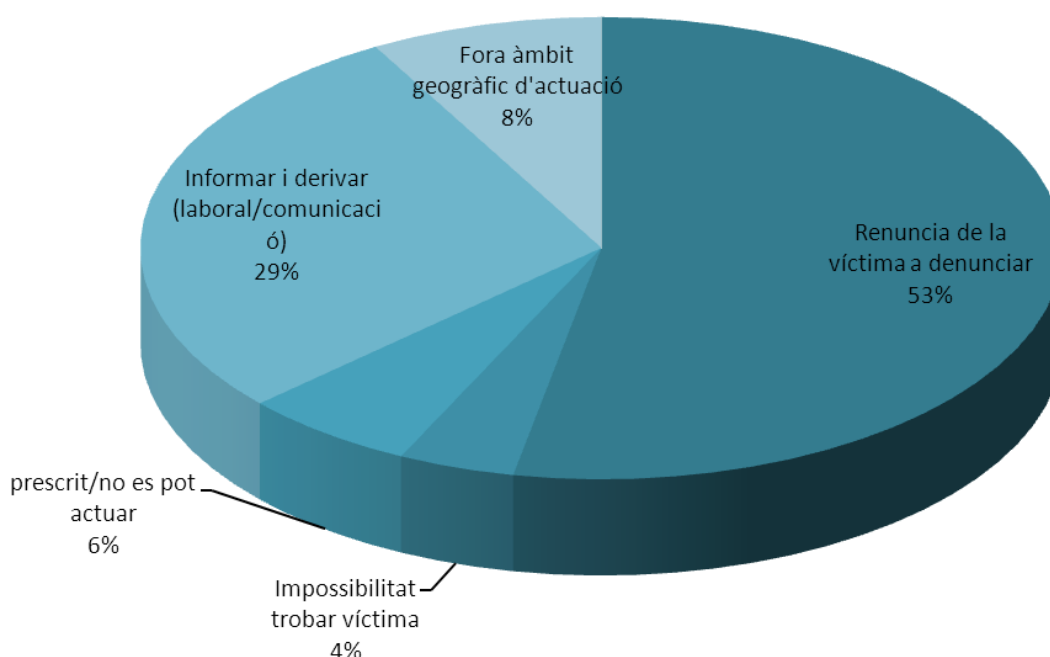
Font: Dades del SAID

El gràfic 7 ens parla dels motius pels quals no s'ha pogut tirar endavant la denúncia per alguna de les vies de treball del Servei.

El 53% de les situacions de racisme no denunciades s'expliquen per la decisió de la víctima que té a veure amb diferents condicionants del context: per la por, la desconfiança en el sistema, l'augment dels problemes que l'envolten, etc... El context de crisi genera una complexitat en les problemàtiques del dia a dia de les persones, que fan que prioritzin la resolució d'altres temes en lloc de les discriminacions que poden patir. I, a la vegada, la quotidianitat amb la que es donen aquestes discriminacions, generen un efecte pervers que fa que les situacions es normalitzin, fins i tot per a les mateixes víctimes.

Gràfic 7

Motius per no Denunciar

Font: Dades del SAiD

Anàlisi Casos. Situacions de racisme assumides i denunciades pel SAiD

A partir d'ara tractarem les dades que tenen a veure amb els casos que assumim des del SAiD i què després de contrastar els fets, considerem que la discriminació plantejada té una motivació clara de racisme, i que per tant es correspon amb el nostre àmbit d'actuació específic. Aquestes són situacions que, a diferència de les anteriors, han estat denunciades o tramitades per diferents vies de resolució, a través del Servei. Dins la variable de casos assumits hem de distingir entre els casos nous que assumim al llarg de l'any 2014, en concret parlem de 92 casos nous, i els casos que es van assumir en anys anteriors i que continuen oberts i pendents de resolució al 2014 (135 casos) i que per tant han necessitat d'un seguiment i un treball per aconseguir resoldre'ls o per continuar amb la possibilitat oberta de resolució del conflicte.

Seguint aquesta classificació interna dels casos ens trobem amb què el 41% dels casos gestionats corresponen als casos nous i el 59% són casos iniciats en anys anteriors al 2014.

Total Casos Gestionats Any 2014

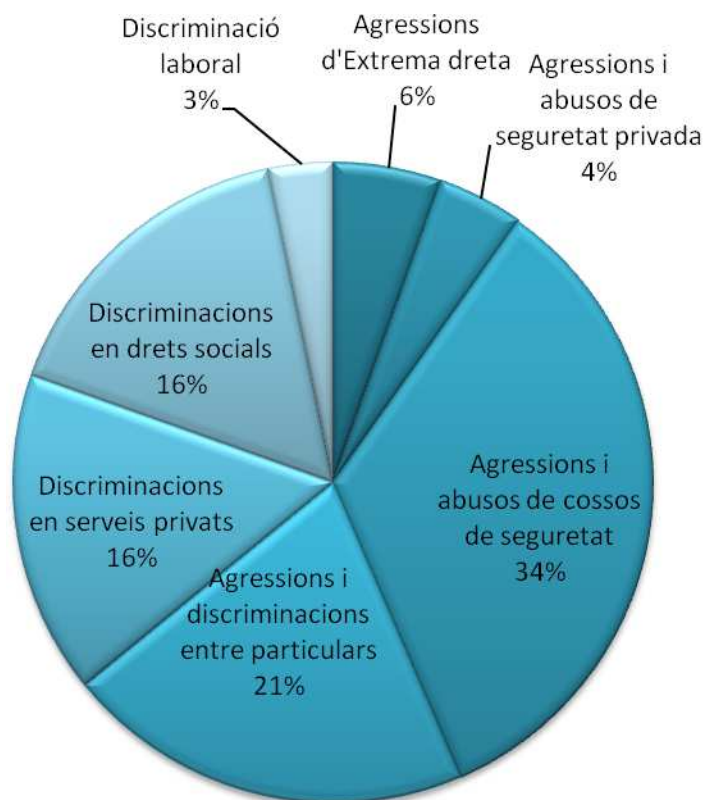

Font: Dades del SAID

Casos nous

En relació a la distribució de casos nous segons la classificació de tipologies que establím, el gràfic 9 mostra la distribució d'aquests 92 casos assumits al llarg de l'any.

Percentatge Casos Nous per Tipologies. Any 2014

Font: Dades del SAID

En primer lloc hem de remarcar que la classificació d'aquestes tipologies es fa tenint en compte els actors que intervenen en el conflicte, la relació que hi ha entre ells i l'espai on es produeix la discriminació. Així doncs, ens trobem amb la següent classificació, on la tipologia amb més nombre de casos és la que es produeix a partir de la intervenció de membres dels diferents cossos de seguretat pública.

Resulta important aprofundir en aquesta situació ja que suposa el 34% dels casos assumits, un percentatge elevat en relació a la resta. Cal destacar que del total de situacions de racisme que es produeixen dins aquesta tipologia el 21% no es denuncien.

Incidint en aquest anàlisi, podem fer una distribució de les tipologies en funció del percentatges, en tres grups. Un primer grup que el conforma la tipologia de cossos de seguretat pública que és amb diferència la més nombrosa, una constant que es repeteix anualment amb excepcions puntuals. Un segon grup, que conformarà una franja intermitja, amb aquelles tipologies on el nombre de casos és alt i amb una tendència a incrementar-se en els darrers tres anys, com són l'accés a drets socials i les discriminacions en l'accés a la prestació de serveis privats. Aquest increment, també es dona, encara que de manera menys constant en la tipologia de les discriminacions entre particulars als àmbits de convivència.

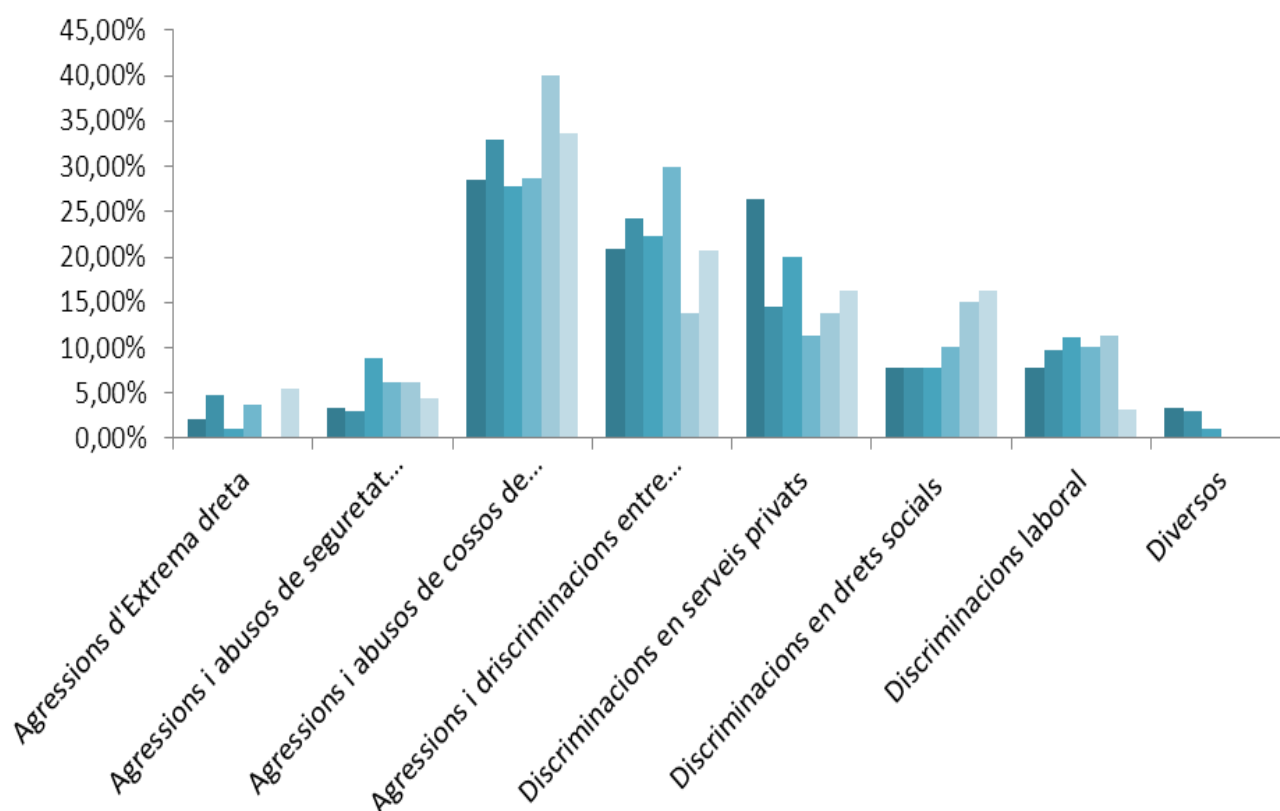
El tercer grup el configuren les tipologies amb un percentatge més baix de casos mantenint-se en aquesta posició els darrers anys, com són les discriminacions a l'àmbit laboral, abusos i agressions produïdes per seguretat privada, i les situacions incloses en l'àmbit de l'extrema dreta (6%).

S'evidencia continuat al fet de que la tipologia més nombrosa sigui la que es produïda per abusos i/o agressions per part de membres de cossos de seguretat pública i que s'equiparen als números més elevats d'aquests darrers 6 anys.

Per una altre part, s'ha produït un increment en el nombre de casos en les tipologies de particulars i serveis privats que ja solien ser la segona i tercera tipologia més nombrosa, respectivament, en els últims 4 anys. *Veure gràfic 10.*

És remarcable l'augment del nombre de casos en la tipologia de discriminacions sofertes en l'accés als drets socials, que actualment correspon a la tercer tipologia més nombrosa, i que segueix amb la tendència d'increment des de l'any 2012.

Comparativa Casos Nous. Anys de 2009 a 2014

Font: Dades del SAID

Per seguir amb l'anàlisi és interessant preguntar-se com pot afectar el racisme institucional a la vida quotidiana de les persones i com alimenta l'imaginari col·lectiu respecte a la visió de competència que es té cap al col·lectiu estranger, independentment de la seva situació administrativa i dels anys d'estada al territori espanyol.

Així es pot entendre que les situacions de discriminació racista es donin majoritàriament en els àmbits de la vida quotidiana on la intervenció policial també és habitual. La identificació de persones d'origen estranger al carrer és una de les fonts principals dels conflictes que originen aquestes discriminacions racistes. Són actuacions que provoquen la criminalització d'aquest col·lectiu, i tenen efectes en l'opinió pública: donant contingut a la imatge de que alguna cosa hauran fet.... No podem obviar que són resultat de l'aplicació de la llei d'estrangeria i de les directrius policials que es marquen segons el context social en el que ens situem.

La incidència del racisme en la vida quotidiana de les persones també s'explica per la distribució dels casos nous entre les tipologies d'accés a drets socials (educació, sanitat, habitatge), d'accés a serveis privats i de conflictes entre veïns, on es manifesten de manera contundent els efectes dels discursos que plantegen la competència entre "els de casa i els de fora".

També s'evidencia un problema fonamental del mateix context de crisi que, utilitza aquesta argumentació per amagar una mancança en la gestió de la distribució dels recursos. D'altra banda, l'aprovació de noves lleis (com el decret de salut), ajuden a

fomentar aquest discurs i promouen de manera evident el racisme institucional, que es manifesta de manera explícita en l'accés als drets socials.

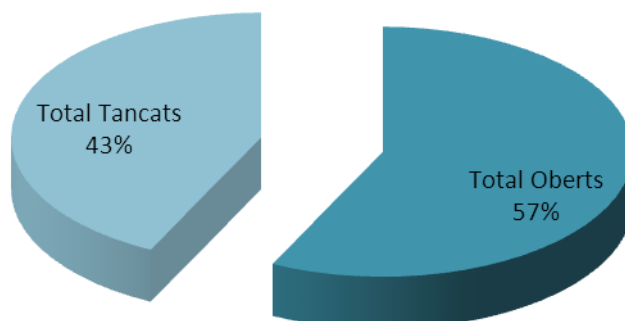
La tipologia de discriminacions en l'àmbit laboral s'incrementa a l'inici de la crisi i es manté estable en els darrers tres anys, disminuint considerablement enguany. Tot i l'evident disminució pel que fa als casos que arriben al nostre Servei, no podem confirmar que no s'estiguin donant casos de discriminació en l'àmbit laboral. La relació entre treball i permís de residència pot ser un element que en ocasions, dissuadeixi a les persones a denunciar possibles situacions de racisme a la feina; ja que perdre la feina pot suposar perdre el permís de residència i iniciar així un cercle d'exclusió i marginació social.

Casos Gestionats

Respecte a la situació dels casos gestionats al llarg del 2014 (gràfic 11), ens trobem amb un 43% dels casos tancats i la resta romanen oberts, i per tant pendents de solucionar o finalitzar el procés per tancar el conflicte. La via utilitzada per resoldre el problema, com ja hem dit anteriorment, afecta al temps de durada de resolució del conflicte, i per tant per efectuar el tancament del cas.

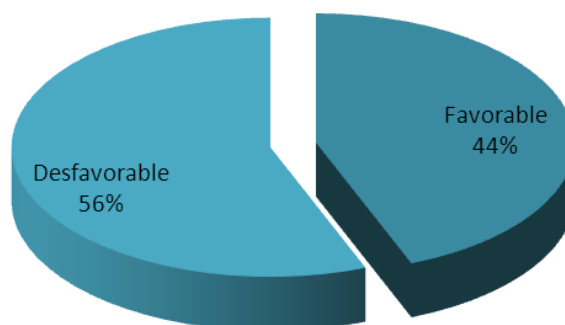
Gràfic 11

Casos Gestionats a l'Any 2014

Font: Dades del SAID

Com es pot apreciar al gràfic 12, dins dels casos ja tancats podem valorar com favorables el 44%. Aquest equilibri és pot extrapolar a l'anàlisi intern de les diferents tipologies, i és positivament destacable en la tipologia on intervenen cossos de seguretat pública, on tradicionalment aquest anàlisi era sensiblement desfavorable, per dos condicionants que encara són vigents. Aquests dos condicionants responen, en primer lloc, al fet de què als casos assumits per la via penal, no només actuem com acusació particular sinó també com a defensa, i per tant les possibilitats d'èxit disminueixen. I, en segon lloc, el fet de que la via penal contempla, de manera equivocada, la presumpció de veracitat als agents policials respecte a la resta dels ciutadans; una qüestió inadmissible en aquest tipus de procediment.

Resolució dels Casos Tancats. Any 2014.

Font: Dades del SAID

Respecte a la distribució a la **distribució interna entre casos favorables i desfavorables** en relació a l'anàlisi de cadascuna de les tipologies, és remarcable l'increment dels casos favorables en les tipologies entre particulars, drets socials i extrema dreta, amb un 64%, 50% i 67% respectivament. Pel contrari, la balança és negativa en la resolució d'aquells casos que corresponen a les tipologies de laboral, seguretat privada i accés a serveis privats, incrementant el percentatge de casos desfavorables.

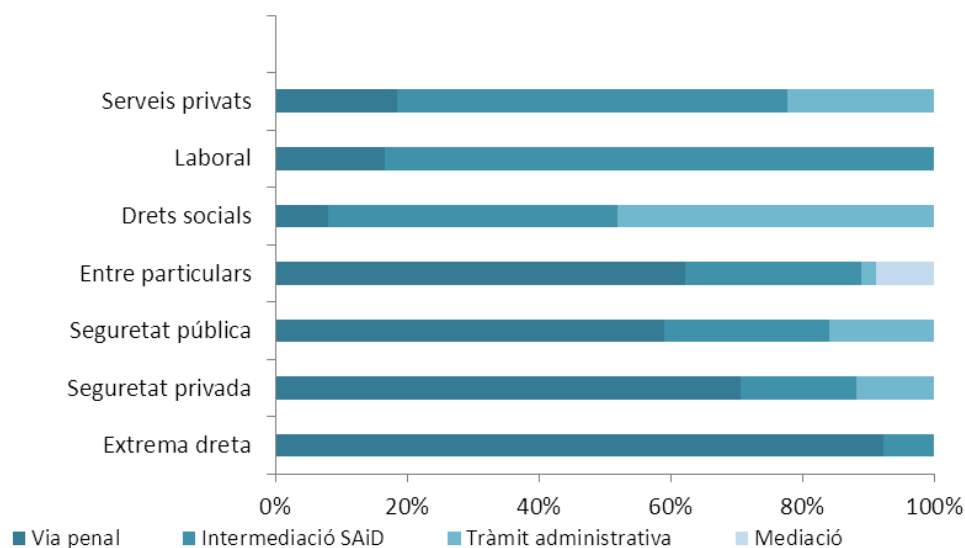
Tot i així, aquest equilibri es considerat pel nostre Servei, sobretot pel que fa a la tipologia de cossos de seguretat pública, com un èxit respecte a anys anteriors on la desviació entre resultats favorables i desfavorable era molt més acusada.

Respecte a les **vies de resolució utilitzades per resoldre els diferents conflictes**, aquestes es diversifiquen i tenen relació directe amb les diferents tipologies. El SAiD disposa d'un protocol d'actuació per a cadascuna de les tipologies, a partir del qual s'estableix quina és la millor via per a resoldre el cas.

De manera genèrica podem dir que les tipologies que tenen a veure amb espais de convivència, amb situacions de conflicte amb l'administració pública, amb qüestions laborals, i amb la prestació de serveis privats les vies de resolució habitualment utilitzades són la queixa o denúncia administrativa adreçada a l'organisme competent i la intervenció directa del SAiD, a vegades compaginada amb altres agents.

En aquelles tipologies on el greuge de la discriminació comporta lesions físiques i/o injúries, com per exemple les tipologies que tenen a veure amb cossos de seguretat pública, seguretat privada i extrema dreta, la via utilitzada normalment és la penal.

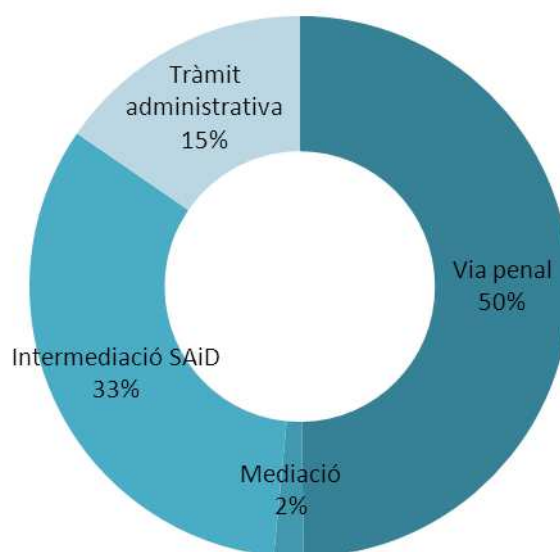
Malauradament, en els darrers quatre anys, la via penal, s'utilitza cada vegada més també en els casos ubicats en espais de convivència (gràfic 13). L'explicació d'aquest canvi al llarg dels anys, és que les situacions en els àmbits de convivència arriben cada vegada més deteriorades, i per tant no hi ha una altra opció que no sigui la via penal.

Via de Resolució per Tipologies dels Casos Gestionats 2014.

Font: Dades del SAID

Aquestes situacions agreujades es donen cada vegada més en la majoria de les tipologies i per tant el deteriorament del conflicte no fa possible altres vies que no sigui la penal. Per això, (*gràfic 14*) la via penal suposa un 50% del total de les estratègies de resolució dels casos gestionats al 2014, i aquesta es una tendència que s'ha anat donant en els darrers sis anys.

El fet que la meitat dels casos gestionats es portin per la via penal explica que una part important d'aquests (*gràfic 8*, el 59%) corresponguin a anys anteriors. La via penal genera un procediment de més llarga durada.

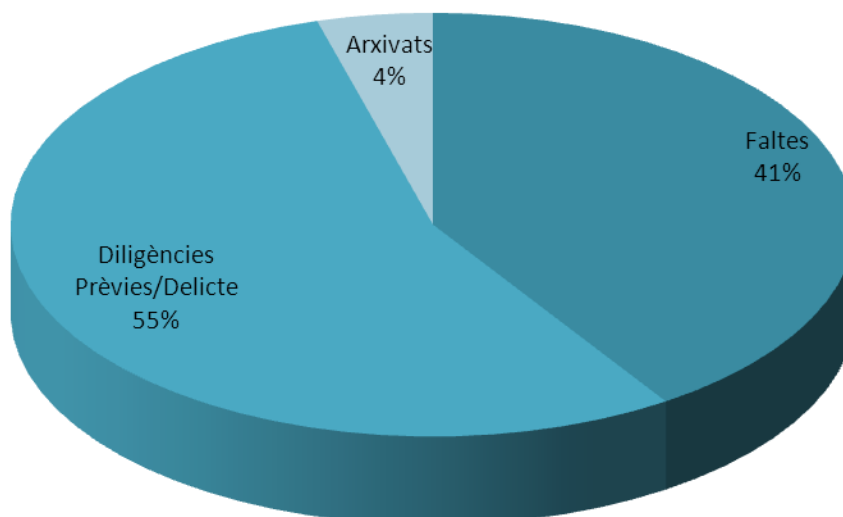
Via de Resolució dels Casos Gestionats a l'Any 2014

Font: Dades del SAID

Hem de tenir en compte que el 41% d'aquests casos són faltes i que per tant s'haurien de resoldre més ràpidament (Gràfic 15). Però com mostra el Gràfic 16, encara es mantenen en instrucció un 48,7%, i per tant aquests casos encara estan oberts i pendents de resolució.

Gràfic 15

Tipus de Procediment Penal. Casos Gestionats a l'Any 2013

Font: Dades del SAID

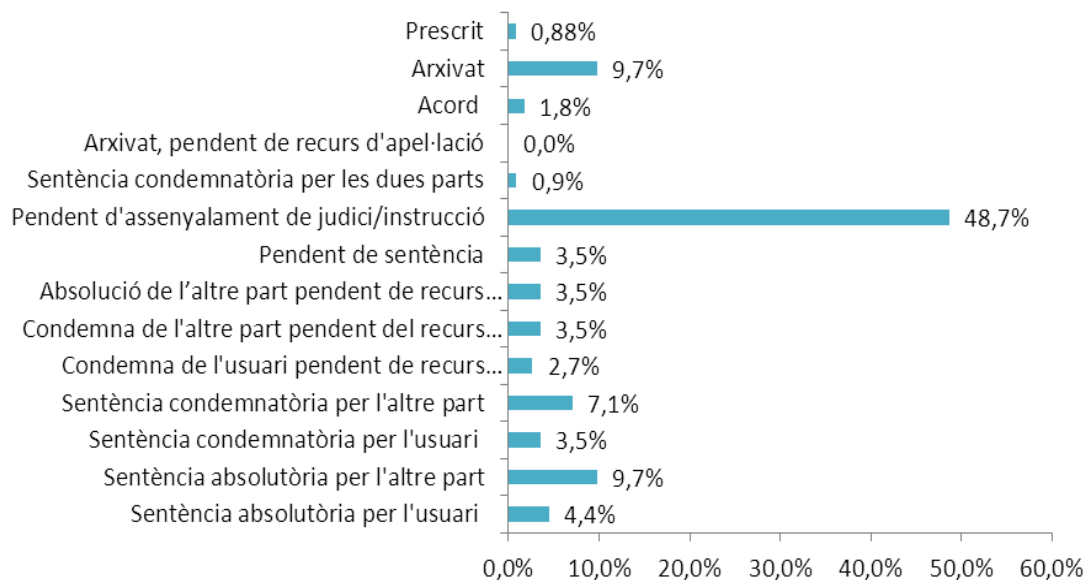
Precisament tenint en compte que la via penal és la més utilitzada, si observem com evolucionen els casos assumits, detectem un cert equilibri entre els casos que portem com a faltes i els casos que encara estan en diligències prèvies o ja han estat establerts com a delictes. El gràfic 16 mostra que 48,7% dels casos assumits per via penal encara resten pendents d'instrucció i/o assenyalament de data de judici.

D'altra banda, una dada important és la dels casos que es resolen amb una sentència absolutòria per l'altre part, amb un 9,7%. Suposen un total de 11 casos, dels quals 4 corresponen a la tipologia d'entre particulars, on hi ha la dificultat de demostrar els fets ja que es donen versions contradictòries. També 4, d'aquests, corresponen a la tipologia de cossos de seguretat pública.

Una de les dades més nombroses correspon a aquells casos on s'han aconseguit sentències condemnatòries per l'altre part, amb un 7,1%, on la majoria dels casos (7) corresponen a la tipologia d'entre particulars, també mencionada anteriorment i que per tant és un èxit indiscutible tenint en compte la dificultat mencionada anteriorment.

Una altra dada a tenir en compte correspon a l'arxiu de les denúncies, un 9,7%, que suposen un total d'11 casos, dels quals 5 casos corresponen a la tipologia de cossos de seguretat pública, on precisament aquesta pràctica és habitual.

Situació Casos Gestionats a l'Any 2014: Procés Penal

Font: Dades del SAID

En relació a la **localització dels casos de discriminacions**, encara que hi ha un petit increment en els casos assumits a les comarques del Baix Llobregat i Vallès Occidental (que suposen entre un 5,7% i un 6,2% del total), la majoria dels casos es localitzen a la comarca del Barcelonès, amb un 69,2% dels casos.

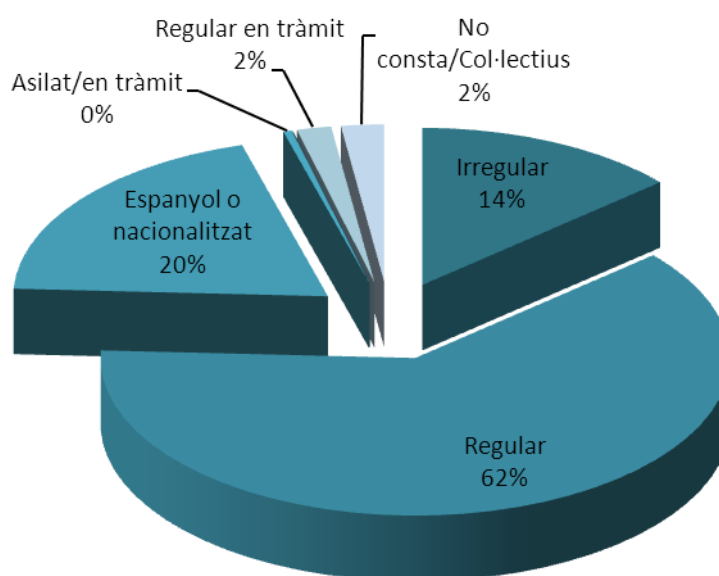
Aquesta lògica respon a l'alt nivell de concentració de població en aquesta comarca, però també a la dificultat del Servei per tenir major incidència al territori. Per solucionar aquesta mancança fa temps que es treballa en xarxa amb organitzacions locals d'arreu, sent aquesta tasca una prioritat per a l'associació.

Anàlisi del perfil de les víctimes dels casos gestionats al 2014

Si ens centrem en les característiques principals dels casos gestionats al 2014, podem considerar que el perfil general de les víctimes que atenem és un home, que el seu país d'origen és subsaharià, seguit del col·lectiu magrebí. Encara que el col·lectiu subsaharià presenta una situació més desfavorable des de la perspectiva administrativa, parlem d'un perfil majoritari amb una situació administrativa regularitzada, i amb les repercussions que això suposa a l'àmbit laboral, social i econòmic, i per tant amb una menor indefensió.

Gràfic 17

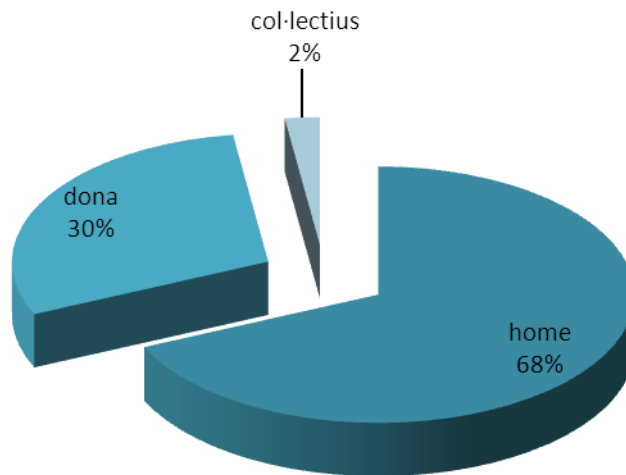
Situació Administrativa de la Víctima. Any 2014.

Font: Dades del SAID

Gràfic 18

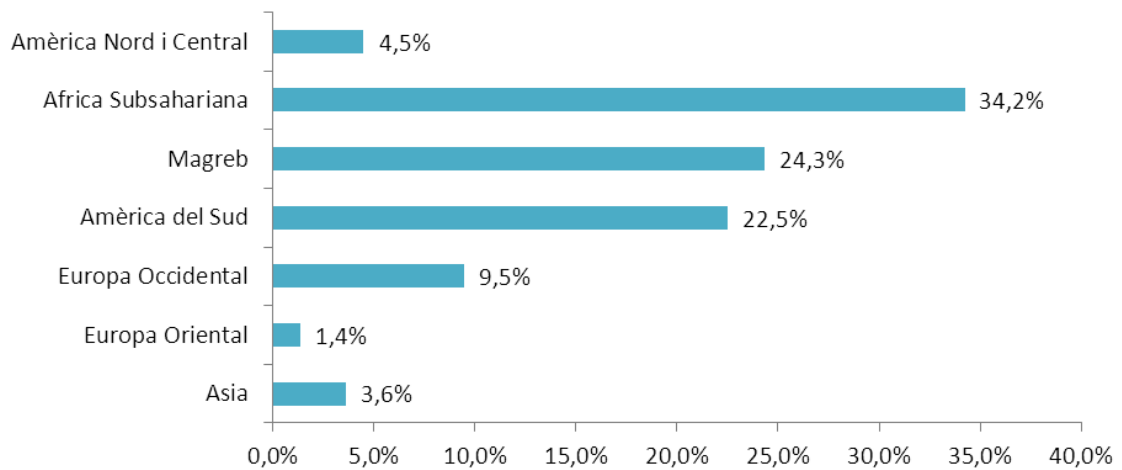
Gènere de les Víctimes. Any 2014

Font: Dades del SAID

Gràfic 19

Origen Geogràfic de les Víctimes. Any 2014.

Font: Dades del SAID

Memòria 2014. Dades per Tipologies

Racisme Institucional

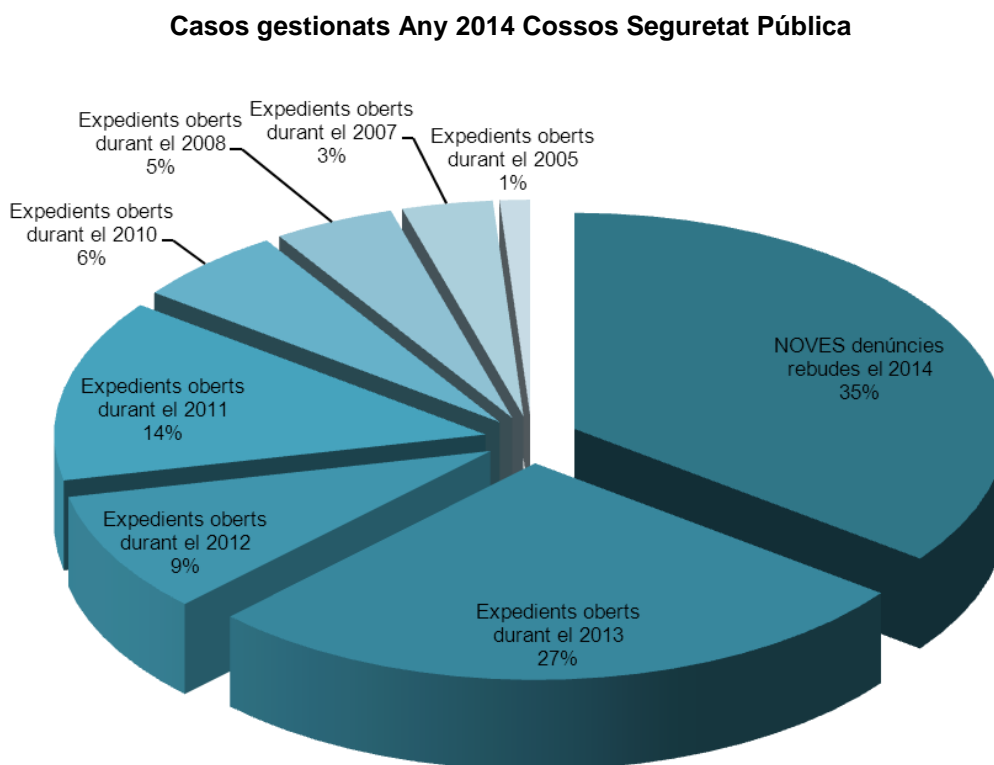
En aquest apartat analitzem les situacions de discriminació, abús i conflictes racistes protagonitzats per les institucions o administracions públiques. Poden ser casos de males pràctiques per part de diferents professionals, així com també l'aplicació de lleis i/o normatives. Analitzarem, doncs, les **tipologies de Cossos de Seguretat Pública, Accés als Drets i Discriminació Laboral**. La suma d'aquestes tres suposa un **53% del total**.

Tipologia Cossos de seguretat pública

Els casos que corresponen a aquesta tipologia són aquells en els que intervenen membres d'algun dels cossos de seguretat pública que actuen al territori català, i que generen una situació de discriminació cap a la persona per una qüestió d'origen nacional o ètnic, color de pell, cultura o religió.

En aquesta tipologia, tal i com mostra el gràfic 1, del total de casos gestionats l'any 2014, el 35% (31 casos) corresponen a casos nous iniciats enguany, aquests suposen el 34% respecte al total dels casos nous assumits al llarg de tot l'any (gràfic 2). Per tant, és aquesta la primera tipologia en la classificació en relació al nombre de casos, donant continuïtat a la tendència dels darrers 6 anys, amb l'excepció de l'any 2012.

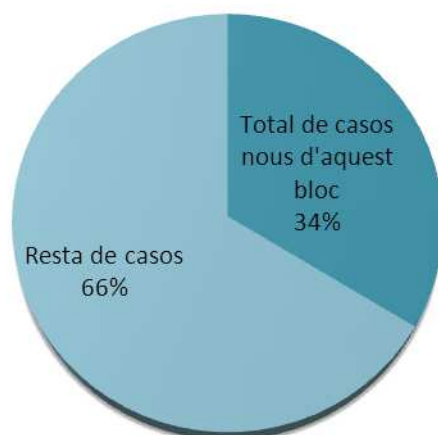
Gràfic 1.

Font: Dades del SAID

Gràfic 2.

Percentatge del Bloc respecte al total de casos NOUS al 2014

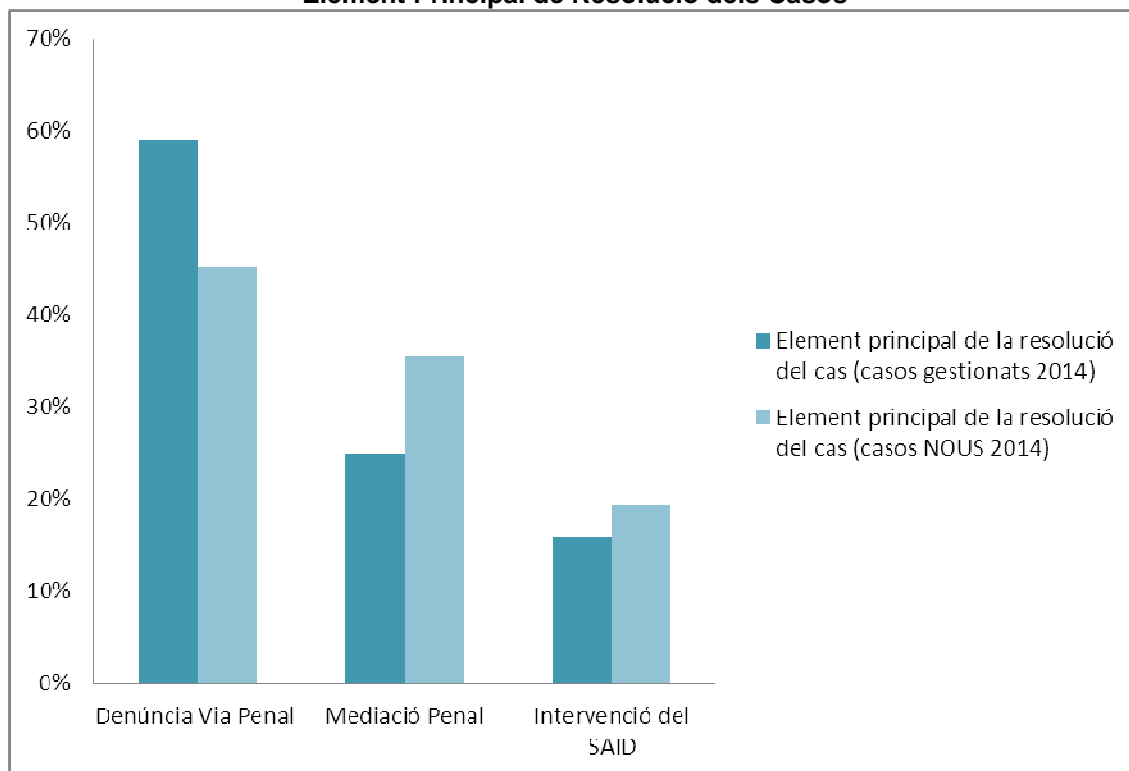

Font: Dades del SAID

L'explicació del perquè 57 casos dels 88 gestionats d'aquesta tipologia al 2014 corresponen a l'any anterior, es fonamenta en el fet de que la via de resolució principal utilitzada en aquests casos, és la penal i això suposa un procediment que es dilata més en el temps (gràfic 3).

Gràfic 3.

Element Principal de Resolució dels Casos

Font: Dades del SAID

La utilització de la via penal s'explica fonamentalment pel nivell d'agreujament de la problemàtica d'aquests casos, que fa impossible que la via de resolució sigui una altra. El 51% dels casos contempnen dins de la discriminació algun tipus d'agressió física, l'altre 49% respon a insults i amenaces, (gràfic 4).

Gràfic 4

Gravetat dels incidents (casos gestionats del 2014)

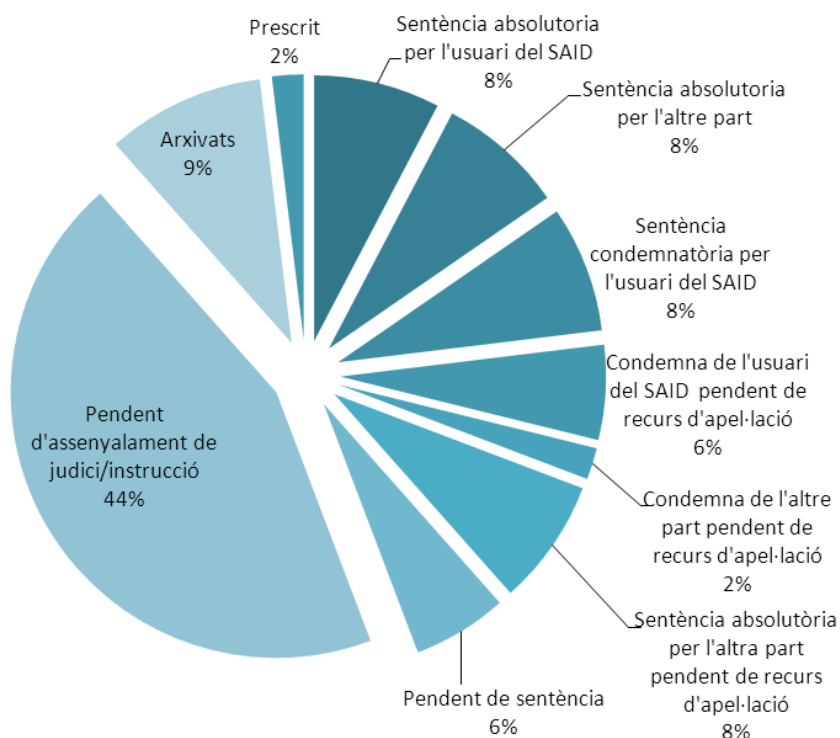

Font: Dades del SAID

És la gravetat del cas la que imposa que la via de resolució del conflicte sigui la penal, amb un 59% dels casos gestionats. Element que allarga la durada del procediment, malgrat la majoria de casos es contempnen com a faltes, el 44% dels casos gestionats d'aquesta tipologia per via penal continuen en instrucció o pendent de judici.

Gràfic 5.

Estat dels Procediments Penals dels Casos Gestionats

Font: Dades del SAID

També és destacable que un 9% que correspon a casos arxivats, que sumats al 2% dels casos prescrits, mostra les dificultats que suposa tirar endavant un procediment en contra d'un membre d'un cos policial.

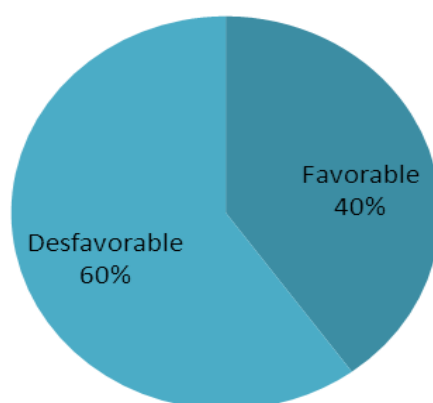
Pel contrari, s'ha de fer esment que un 8% dels casos (4 casos) portats per via penal, s'han resolt de manera satisfactòria per a la víctima, amb una sentència absolutòria per a la mateixa. En aquest sentit, cal tenir en compte que normalment en aquests casos es donen denúncies creuades, i que per tant no només actuem com acusació particular. De manera que aquest percentatge és tot un èxit. No obstant, hem de tenir present que el 8% de sentències són absolutòries per l'altre part, i que per tant la denúncia realitzada per la víctima no ha tingut èxit. Així com també, que i el 8% de sentència condemnatòria per l'usuari del SAiD. La suma d'ambdues situacions minva l'efecte favorable que proporcionava el percentatge inicialment esmentat.

Tot i així, hem de remarcar el percentatge del 2% que correspon a un condemna de l'altre part pendent de recurs. Aquesta ha estat la primera condemna d'un membre d'un cos policial aconseguida pel SAiD, des de l'any 2007, i que continua obert pendent de resoldre recurs d'apel·lació interposat per l'altre part.

Aquests resultats s'evidencien al gràfic 6, on observem que la distribució que hi ha entre els casos amb resultats favorables i els casos contemplats com desfavorables, no mostren un desequilibri exagerat, a diferència d'anys anteriors, on el percentatge dels casos desfavorables era més elevat.

Gràfic 6

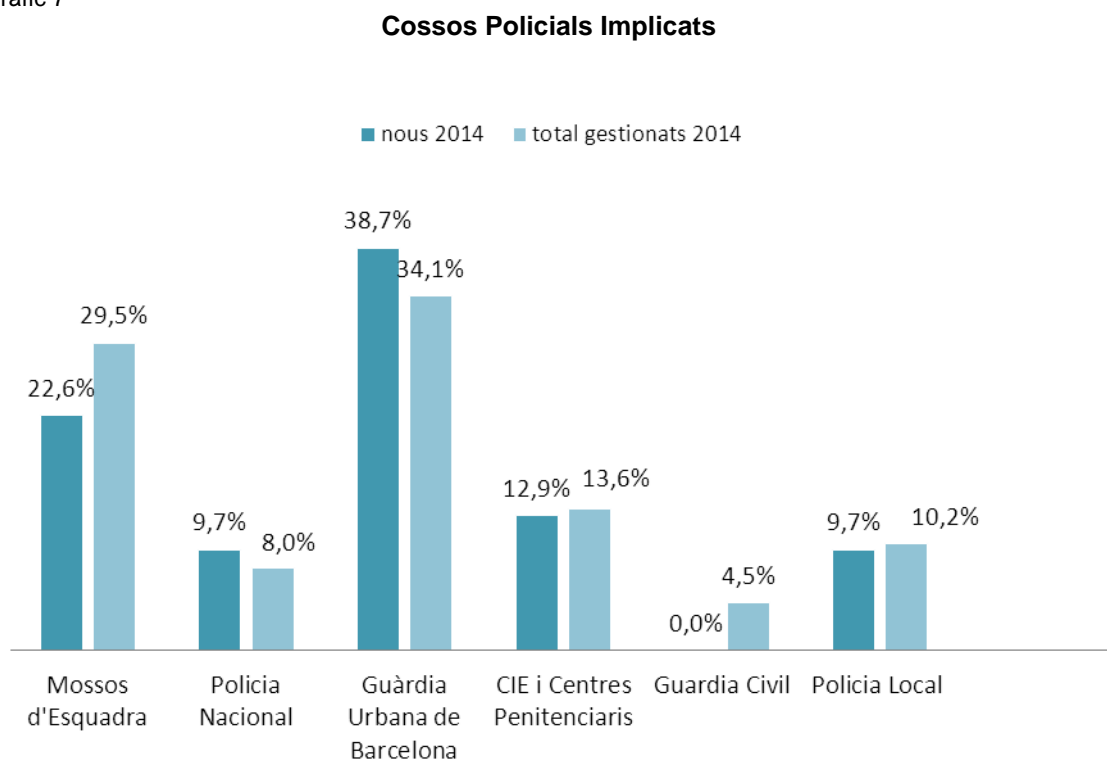
Valoració de la Resolució dels Casos Tancats durant el 2014

Font: Dades del SAiD

Altres dades interessants

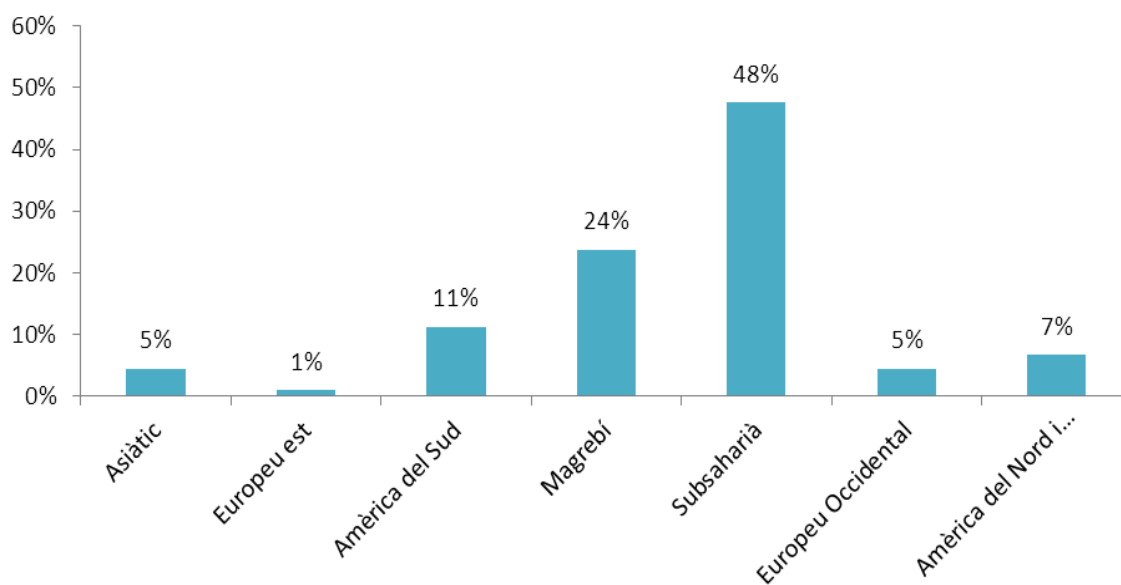
Gràfic 7

Font: Dades del SAID

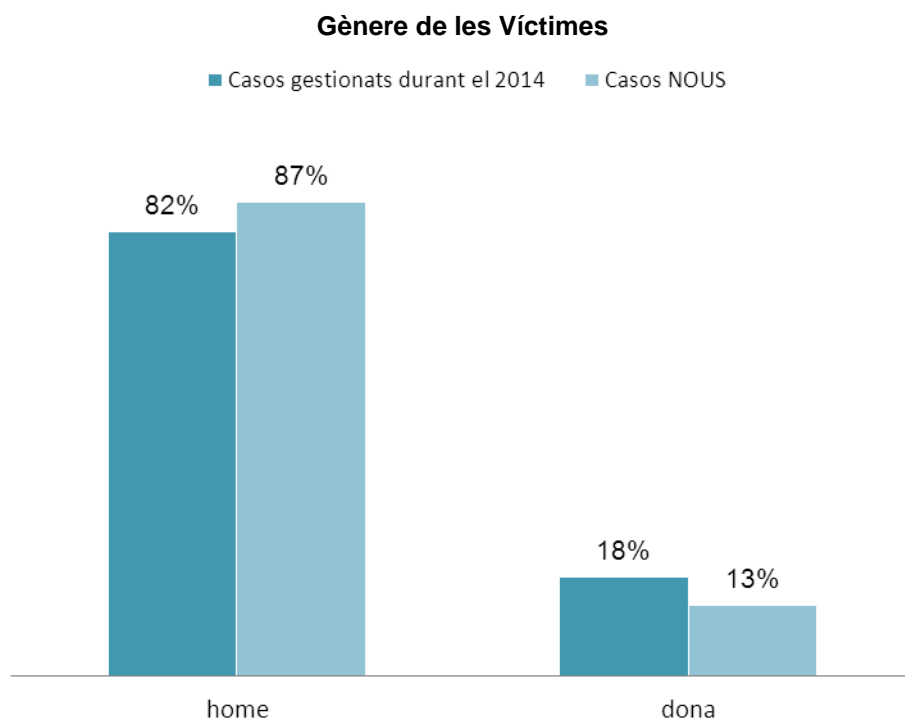
Gràfic 8.

Origen Ètnic de les Víctimes (Casos Gestionats)

Font: Dades del SAID

Gràfic 9.

Font: Dades del SAID

Accés als Drets

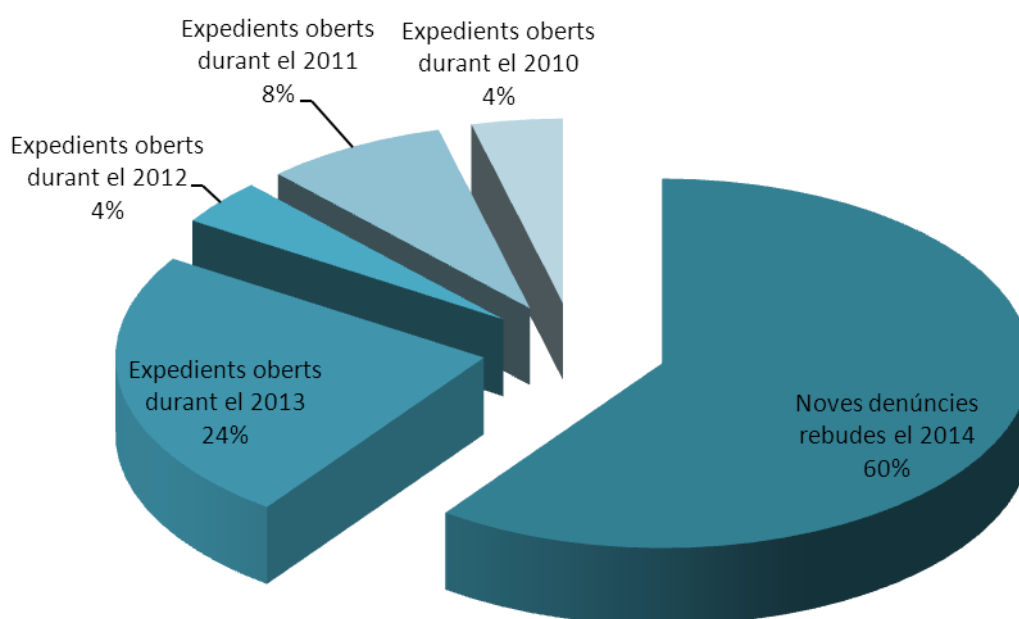
Tipologies: Discriminació en drets socials. Discriminació Laboral.

La tipologia centrada en **drets socials**, contempla les discriminacions produïdes en l'àmbit de l'accés a serveis socials i drets bàsics, com són l'accés a l'educació, a la sanitat, les condicions d'empadronament que faciliten els anteriors drets, l'accés a l'habitatge i el tracte i les condicions d'accés per tramitar serveis socials.

Exceptuant l'habitatge, tots aquests serveis bàsics són competència de l'administració pública, per tant el greuge comparatiu amb la resta de tipologies quan es produeix la discriminació s'incrementa, ja que és l'administració la que ha de vetllar per la igualtat en l'accés als drets i el seu gaudiment.

Gràfic 1

Casos gestionats 2014 Discriminació Drets Socials

Font: Dades del SAID

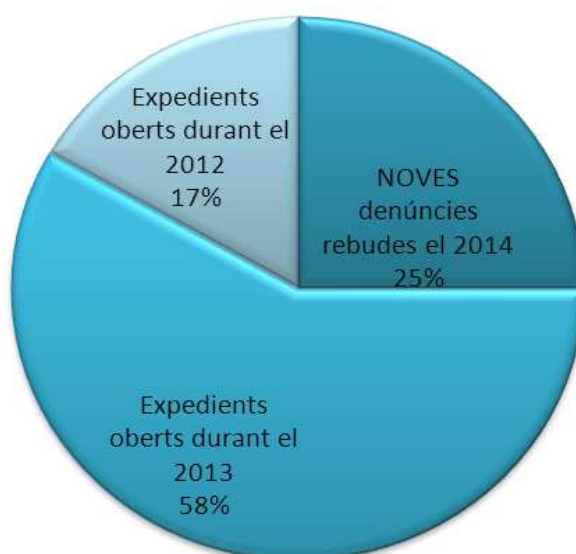
Una discriminació, que a més pot incorre en una il·legalitat, interpretant la llei de manera distorsionada o inclús atribuint-se competències que no li són pròpies. Un exemple clar, són les diferents condicions d'empadronament que plantegen diversos municipis catalans, condicions que limiten l'accés a drets fonamentals. Un altre exemple és l'accés a la sanitat pública, supeditada en aquests moments a una regulació poc clara i poc específica, donant peu a una interpretació discrecional que pot generar discriminacions en base a la situació administrativa de la persona, i per tant a l'origen.

Resulta necessari mencionar l'augment del nombre de casos a la tipologia de drets socials, que correspondria actualment a la tercera tipologia més nombrosa i que segueix amb la tendència d'increment que ja es va iniciar a l'any 2012. L'explicació d'aquest increment ve donada per una banda, pel context de crisi que ha servit per justificar restriccions i/o exclusió en l'accés a drets a determinats col·lectius Argumentat, també, per un discurs de competència en l'accés als recursos socials, fomentant el binomi entre "ells i nosaltres". Per una altra banda, el canvi en la normativa que regula l'accés a la sanitat pública a partir de l'aprovació del RDL 16/2012, que ha generat el fi del paradigma d'accés a la sanitat universal espanyola, vinculant aquest dret a la residència al territori a través de l'empadronament, a la condició d'assegurat a la Seguretat Social com a requisit indispensable per accedir al circuit públic sanitari espanyol.

Respecte a la tipologia que fa referència a la **discriminació laboral**, correspon a aquells casos de discriminació racista que es produeixen en aquest àmbit i on els actors que intervenen tenen una relació desigual respecte a la seva posició a l'empresa establint-se una relació de poder d'un enfront a l'altre.

Gràfic 2

Casos Gestionats 2014. Discriminació Laboral

Font: Dades del SAID

Les discriminacions tractades en aquest àmbit tenen a veure amb les possibles condicions discriminatòries provocades per la llei d'estrangeria i amb l'abús per part de l'empresari per motius vinculats a l'origen ètnic o nacional, color de pell, cultura i o religió. Així com també, pel fet de tenir una situació administrativa irregular que pot

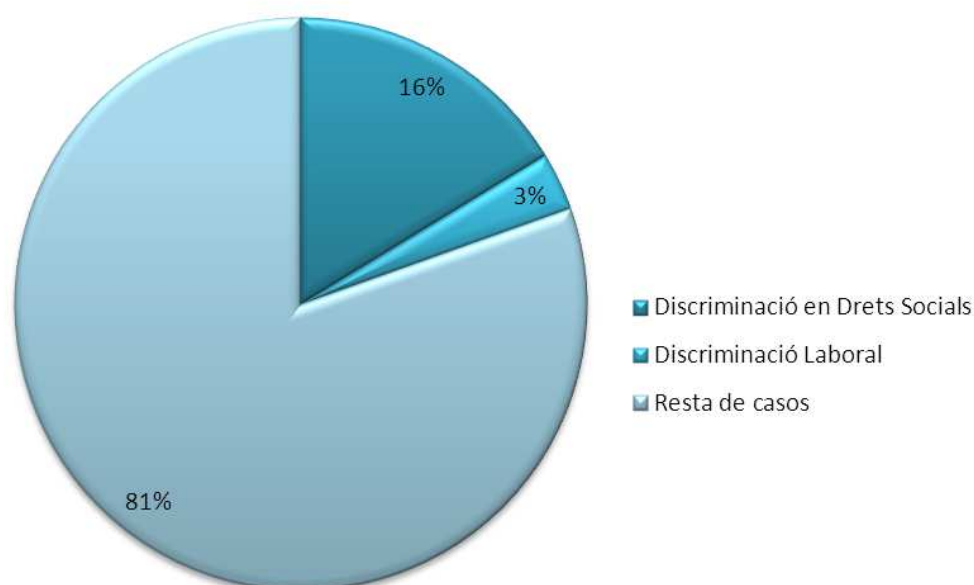
generar una explotació de la persona com treballador. En aquesta tipologia també s'inclouen aquelles discriminacions que es produeixen en l'accés al mercat laboral.

Hem de ressaltar que la tipologia de discriminacions en l'àmbit laboral s'incrementa a l'inici de la crisi i es manté estable en els darrers tres anys, malgrat que al 2014 s'ha produït un retrocés en el nombre de casos que pertanyen a aquesta tipologia. S'ha de contemplar que el fet migratori marca la possibilitat d'accés al mercat laboral i com a resultat immediat, es veu afectada la situació administrativa, ja sigui perquè no poden renovar papers o perquè no poden accedir a la regularització. Són situacions que obstaculitzen encara més les possibilitats de denunciar aquest tipus de discriminacions en l'accés a aquest dret.

El nombre de casos nous assumits, sumant aquestes dues tipologies correspon al 19% respecte al total de casos nous treballats al llarg del 2014, (gràfic 3), que correspon a 18 dels 92 casos nous oberts durant aquest any.

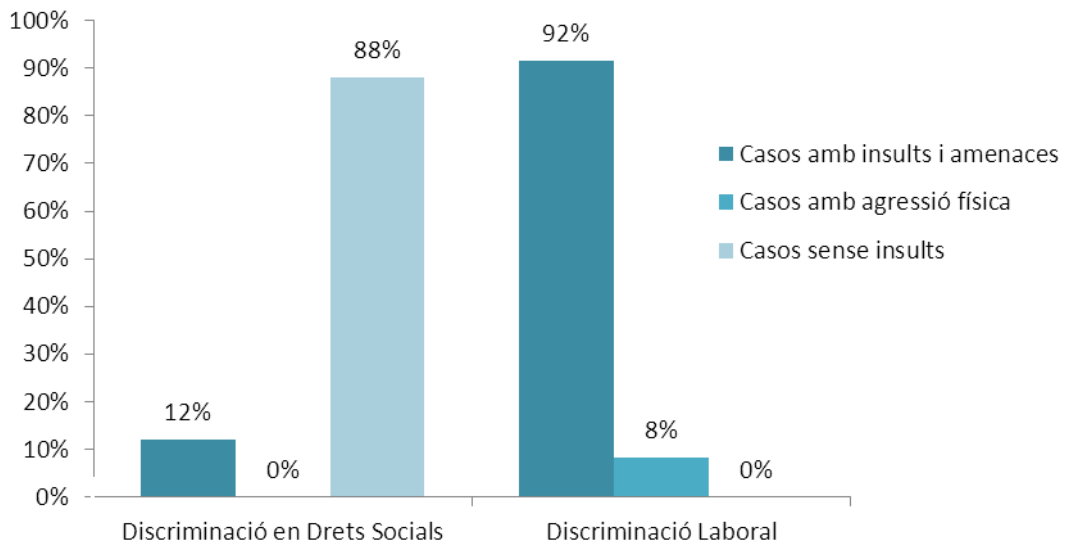
Gràfic 3

Percentatge del Blocs respecte al Total de Casos NOUS al 2014

Font: Dades del SAID

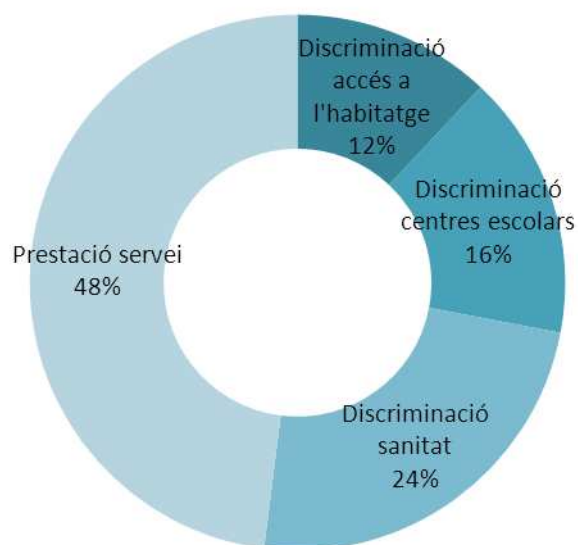
Gravetat dels Incidents (casos gestionats del 2014)

Font: Dades del SAID

És remarcable que en aquest espai d'accés a drets, la prestació de serveis públics (48%) i el moobing a la feina (67%) siguin els tipus de discriminacions més nombroses, suposant una limitació important precisament en aquests drets socials, (gràfics 5 i 6).

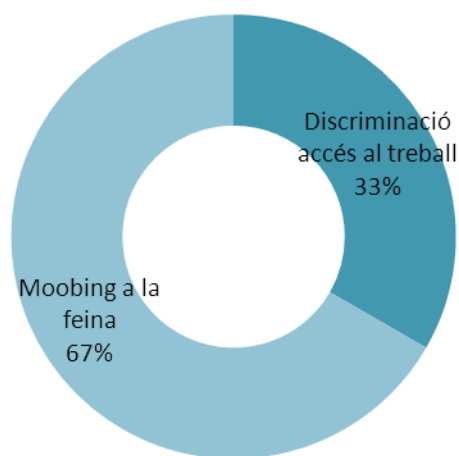
Tipus de discriminacions (casos Nous 2014). Discriminació Drets Socials

Font: Dades del SAID

Gràfic 6

Tipus de Discriminacions (casos Nous 2014). Discriminació Laboral

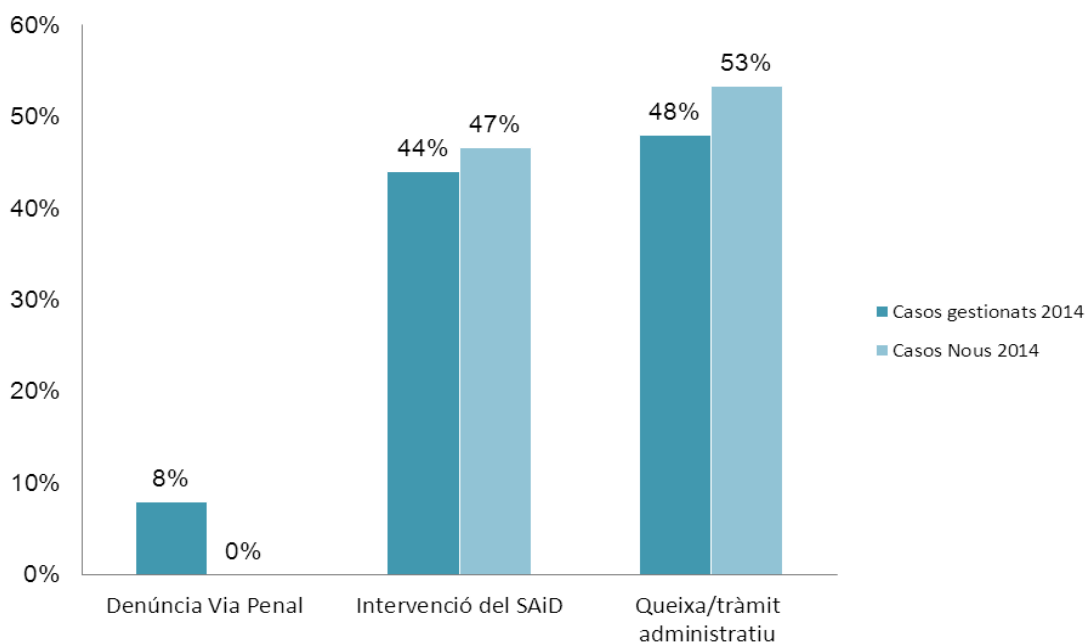

Font: Dades del SAID

Tenint en compte les característiques dels incidents, tal com es veu al gràfic 4, és raonable que la via de resolució prioritària sigui la queixa a través de l'administració i a través de la intervenció directa del Servei. Aquesta primera via té una durada més llarga per donar resposta al problema, i en els darrers dos anys s'ha incrementat amb les gestions destinades a resoldre casos de discriminació en l'accés a la sanitat pública, (gràfic 7). Dins aquesta tipologia de drets socials, hi ha casos en els que es tramita la queixa al Síndic de Greuges, una vegada esgotada la via administrativa.

Gràfic 7

Element Principal de Resolució del Cas. Discriminació Drets Socials

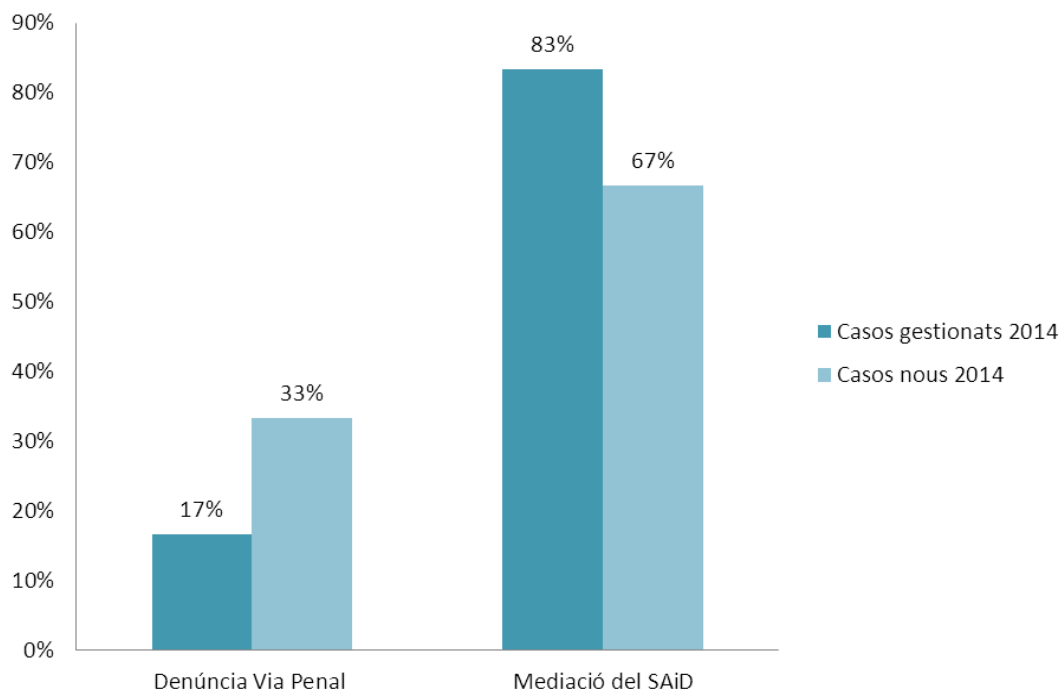

Font: Dades del SAID

En relació a l'àmbit laboral, la via de resolució s'ha centrat en la intervenció directa del SAiD i la denúncia penal de manera minoritària, suposant així una resolució més ràpida dels casos, (gràfic 8). És una tipologia amb una mitjana de resolució ràpida.

Gràfic 8

Element principal de la resolució del cas. Discriminació Laboral

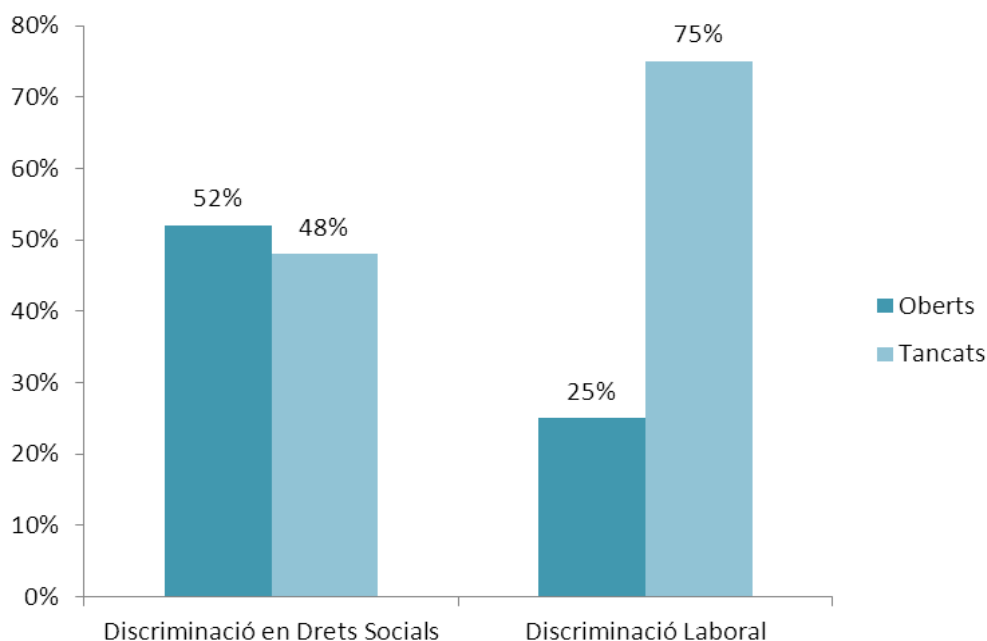

Font: Dades del SAID

El comportament de la tipologia de drets socials en quant a la valoració dels resultats aconseguits incideix favorablement en el còmput dels casos tancats, (gràfic10).

Gràfic 9

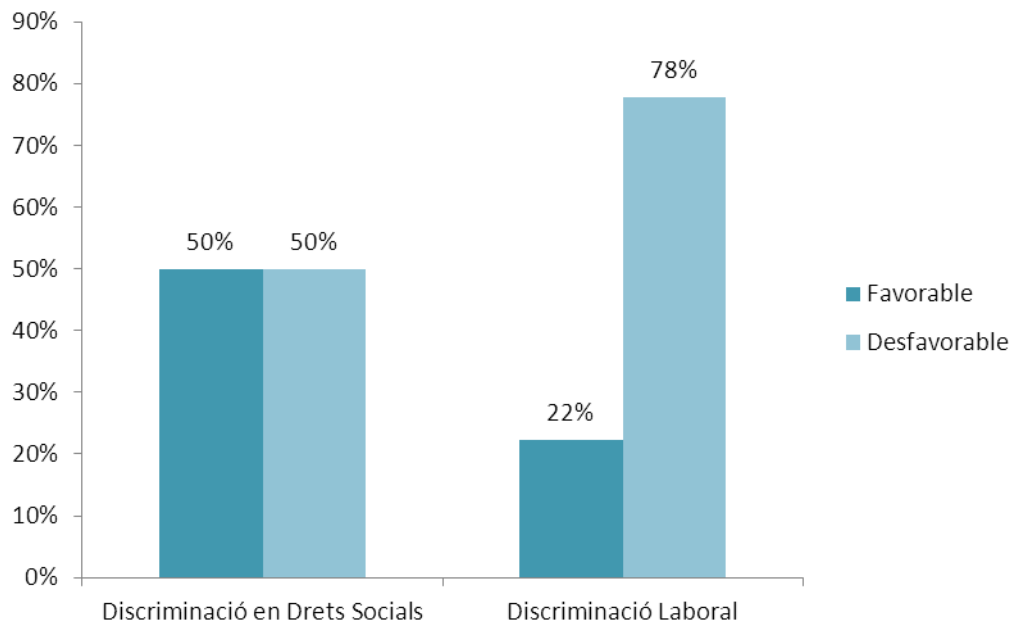
Estat dels Casos Gestionats 2014

Font: Dades del SAID

Gràfic 10

Valoració de la Resolució del Casos Tancats durant el 2014

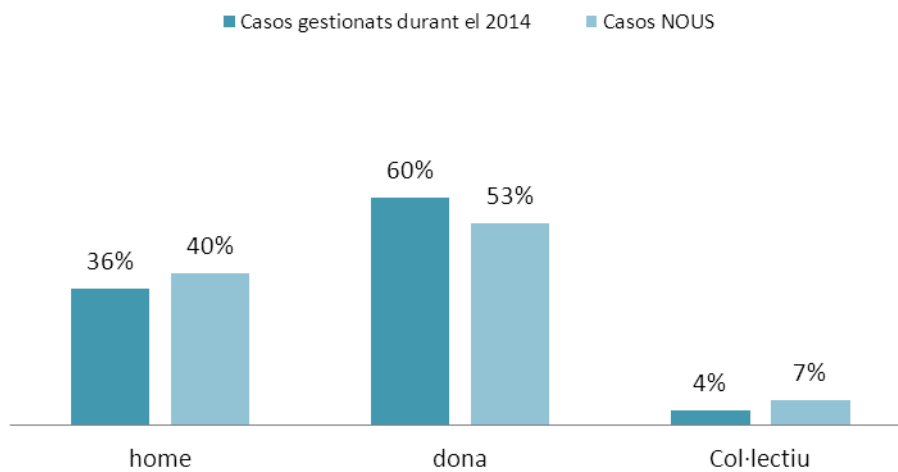

Font: Dades del SAID

Perfil Víctimes.

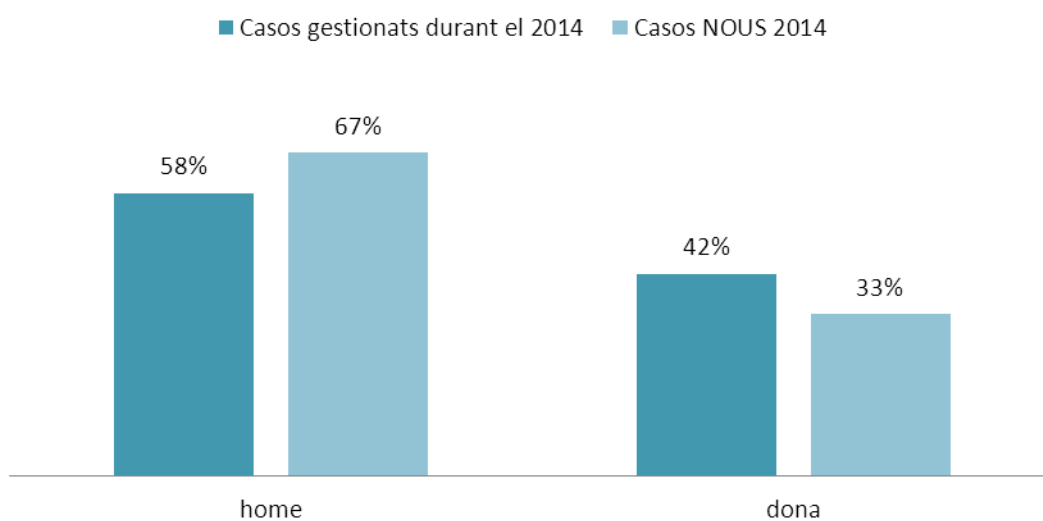
Gràfic 11

Gènere de les Víctimes 2014. Discriminació Drets Socials

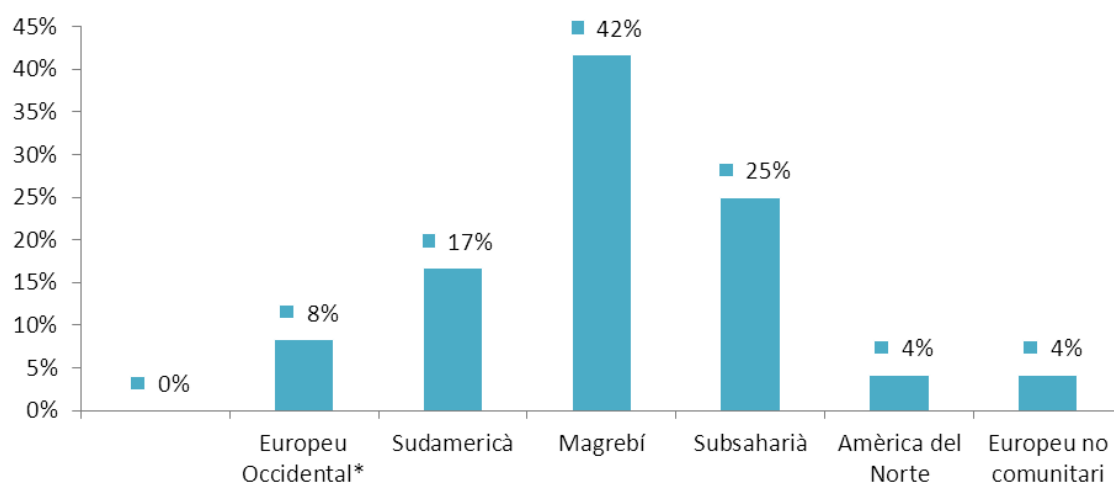
Font: Dades del SAID

Gènere de les Víctimes 2014. Discriminació Laboral

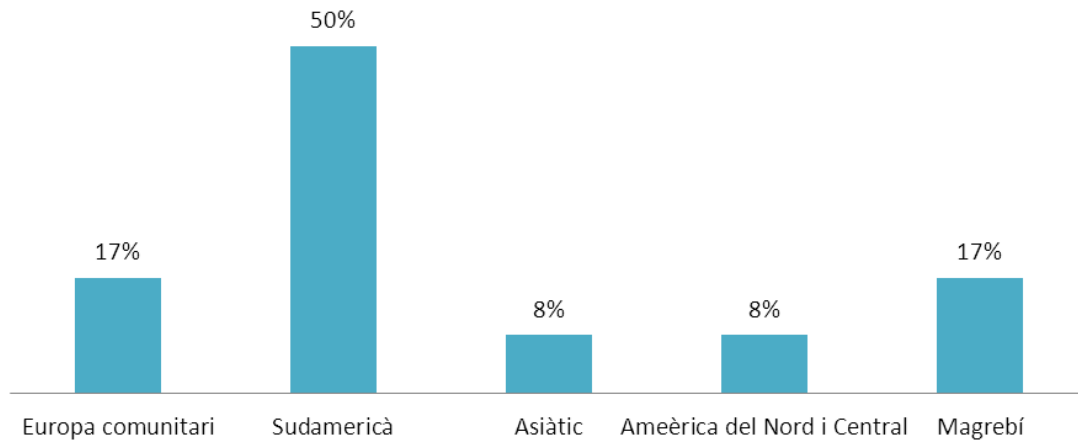
Font: Dades del SAID

Origen Ètnic de les Víctimes (Casos Gestionats 2014). Discriminació Drets Socials

Font: Dades del SAID

Origen Ètnic de les Víctimes (Casos Gestionats 2014). Discriminació Laboral

Font: Dades del SAID

Racisme social

En aquest apartat analitzem les tipologies de Conflictes entre Particulars, **Serveis NO bàsics i Seguretat privada**; que recullen les situacions de discriminació i conflictes racistes que tenen lloc en els espais de quotidianitat i convivència. La suma de les tres tipologies **suposa un 41% dels casos gestionats pel Servei**.

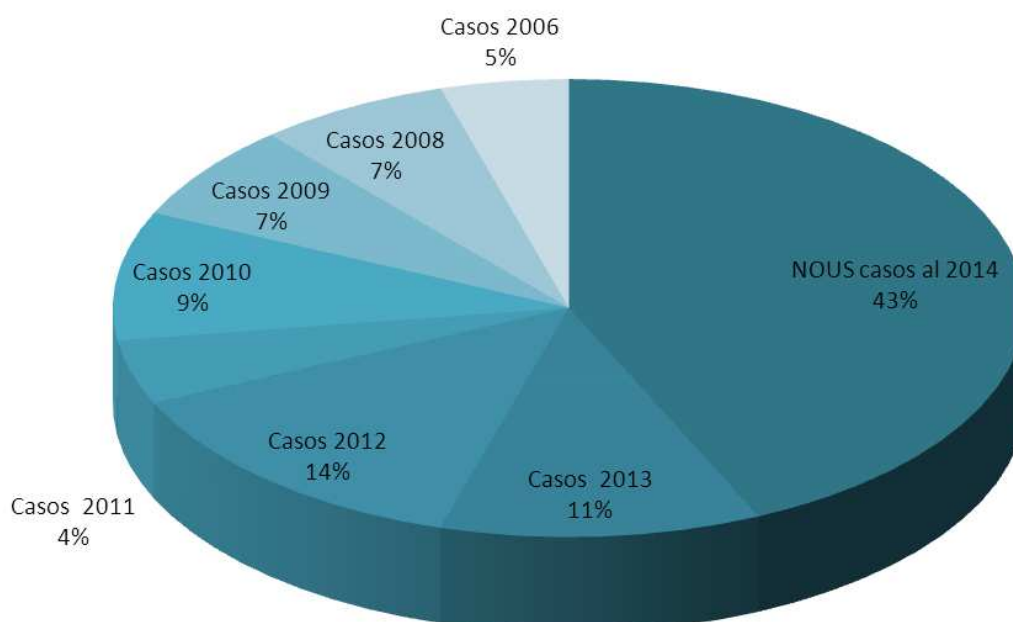
Dins de la **tipologia d'entre particulars** comptabilitzem aquells casos de discriminació racista on els actors que intervenen són veïns o comparteixen un àmbit de convivència i on el conflicte es desenvolupa en els diferents espais de la vida quotidiana. És important remarcar que la relació que es dona entre els dos actors en conflicte, és una relació entre iguals.

Dins dels casos gestionats el 43% respon a casos nous assumits a l'any 2014 i la resta són casos iniciats en anys anteriors, ampliables fins a l'any 2006. Hem de remarcar l'augment del nombre de casos dins d'aquesta tipologia, que correspondria actualment a la segona tipologia més nombrosa i que exceptuant l'any 2013, ha tingut un creixement sostingut al llarg d'aquests darrers 6 anys.

Aquesta és una diferència remarcable amb la tipologia de serveis no bàsics i cossos de seguretat privada (gràfic 1, 2, 3), i que té a veure amb el nombre de casos, però sobretot amb la via de resolució del cas. Doncs cada cop s'utilitza més la via penal dins de la tipologia d'entre particulars.

Gràfic 1

Casos gestionats 2014. Particulars.

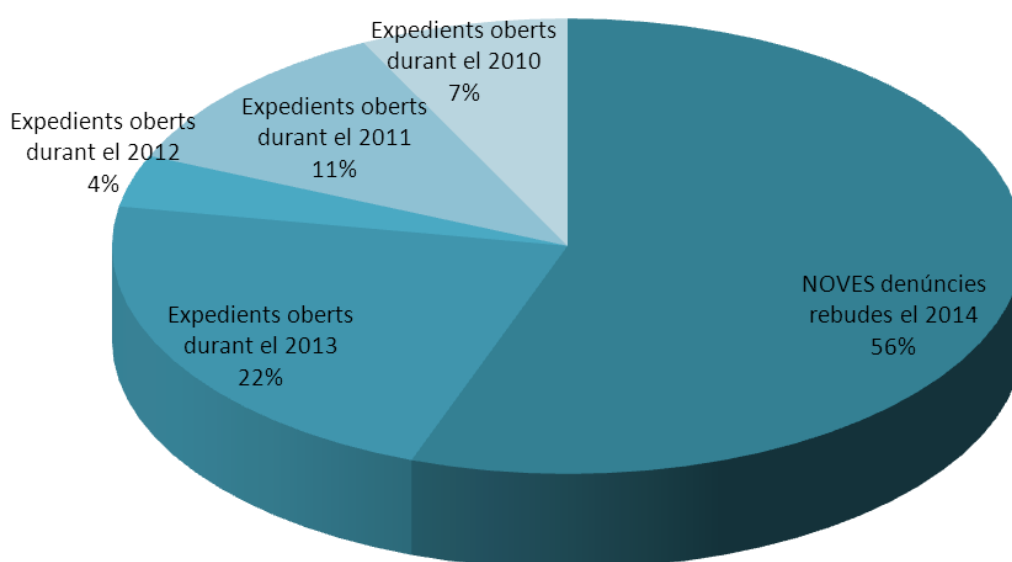
Font: Dades del SAID

La tipologia de **Serveis NO bàsics o privats** contempla casos de discriminacions en l'accés a aquests serveis. Discriminacions de caràcter racista que es produeixen en l'espai de la prestació de serveis privats, des de les possibles condicions discriminatòries per la concessió d'un préstec, la discriminació en la compra de qualsevol article i/o la mala atenció al client pel fet de semblar estranger, o fins i tot no proporcionar el servei per part d'un local o bar a un col·lectiu concret per una qüestió d'origen.

Aquesta tipologia ocupa el tercer lloc en relació al nombre de casos, conjuntament amb la tipologia d'accés a drets socials, configurant una incidència marcada del racisme a la vida quotidiana de les persones

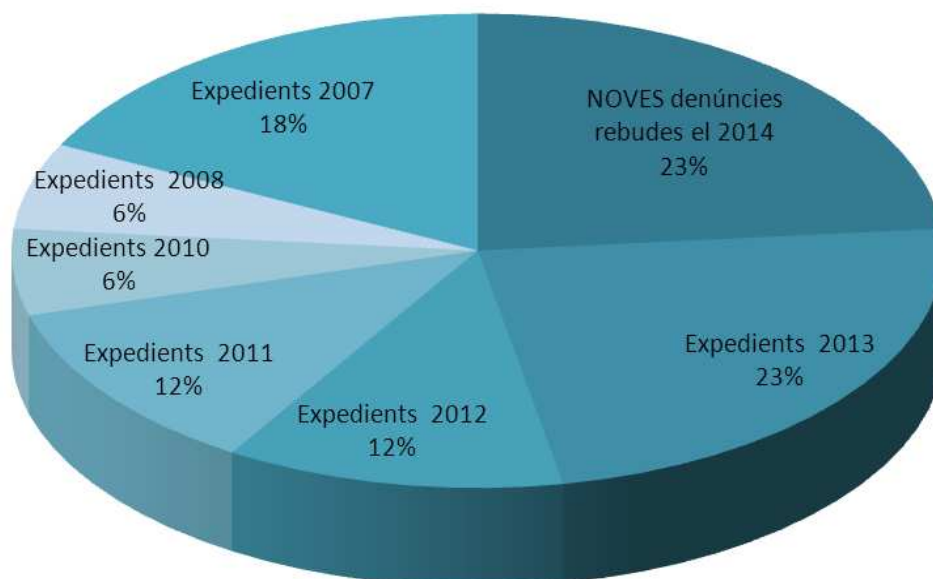
Gràfic 2

Casos gestionats 2014. Discriminació Serveis NO Bàsics.

Font: Dades del SAID

A la tipologia de **Seguretat Privada** es contemplen aquells casos on la discriminació és realitzada per empleats de seguretat privada de diferents àmbits com els transports públics, els locals d'oci, les botigues, centres comercials, etc,

Casos gestionats 2014. Seguretat Privada.

Font: Dades del SAID

Els casos que corresponen a la tipologia entre particulars s'han consolidat, en els darrers sis anys, com una de les tipologies amb més nombre de casos, juntament amb les tipologies de cossos de seguretat pública i de serveis privats. I des de l'any passat també la tipologia de drets socials. Ocupa el segon lloc en nombre de casos al llarg del 2014.

Els casos entre particulars s'han vist agreujats al llarg dels últims anys amb un context de crisi que no ha facilitat la resolució dels mateixos, ben al contrari, ha influenciat en el seu deteriorament i increment. El 42% dels casos gestionats han patit agressions (gràfic 8), dificultant la via de la mediació, i intervenint cada vegada més per la via penal: el 62 % dels casos gestionats d'aquesta tipologia es porten per la via penal (gràfic 9), amb poques possibilitats d'una mediació penal. Per això la durada per aconseguir una resolució dels casos s'allarga més, el 67% dels casos gestionats en aquesta tipologia estan oberts, en diferents anys, abans del 2014, (gràfic 1).

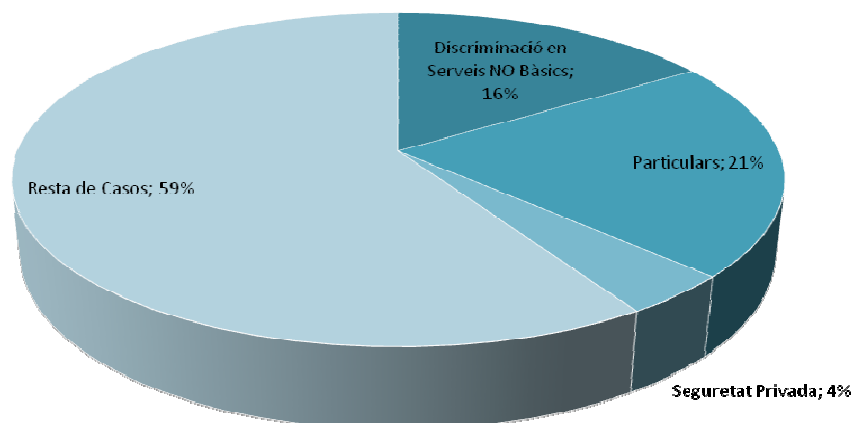
Dins d'aquest bloc, la suma de les tres tipologies, sumen el 41% de la totalitat de casos nous del 2014, que corresponen a 38 dels 92 casos nous assumits (gràfic 4) sent un increment important respecte a l'any anterior, on aquest bloc representava el 34% respecte al total de casos nous.

La tipologia de Serveis no Bàsics, amb un 16% dels casos nous assumits és la tercera tipologia en número, amb un total d'15 casos nous, conjuntament amb la tipologia d'accés a drets socials. La via de resolució més utilitzada és la intervenció directa del Servei adreçada als estaments que tenen competència en els diferents àmbits, amb un percentatge del 59% (gràfic 10).

Dins la tipologia de Seguretat Privada parlem d'un percentatge del 4% respecte al total de casos nous.

Gràfic 4

Percentatge del Blocs respecte al total de Casos NOUS al 2014

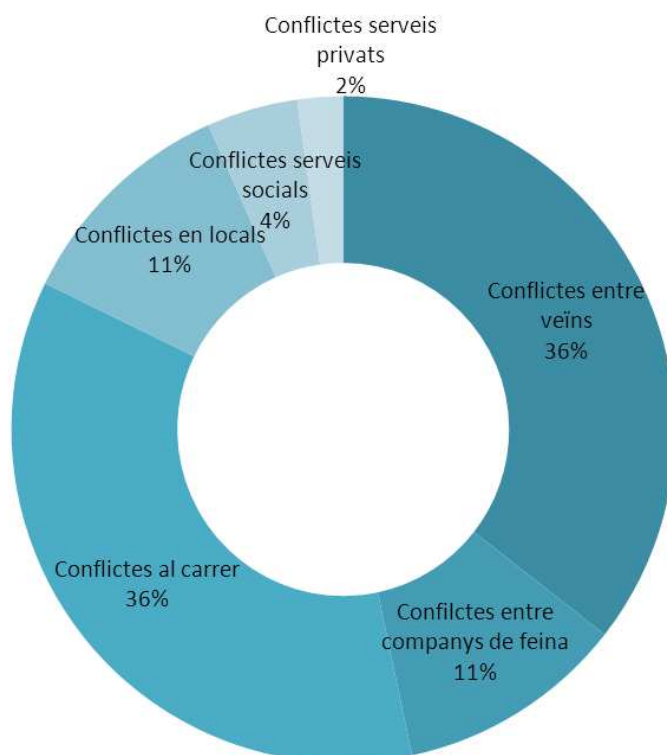

Font: Dades del SAID

Tal i com es reflexa a les gràfiques 5, 6 i 7 les discriminacions es manifesten en diferents àmbits de la vida quotidiana d'una persona. Destaquem el perill que s'estableixi una normalització en aquests tipus de discriminacions, sent una manifestació preocupant del racisme institucional i del discurs xenòfob per part de diferents responsables polítics i que incideix en el racisme social.

Gràfic 5

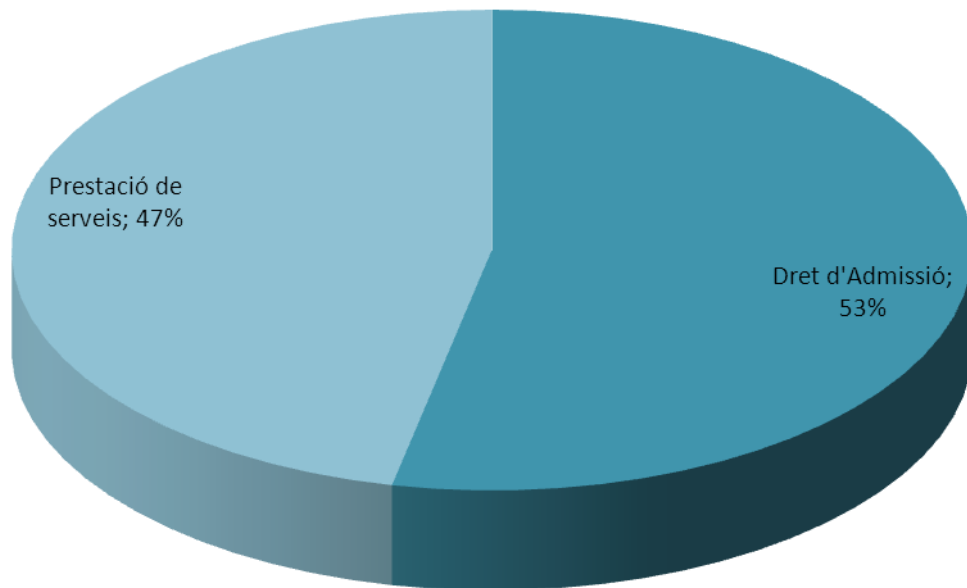
Tipus de discriminacions sofertes (casos nous del 2014). Particulars.

Font: Dades del SAID

Gràfic 6

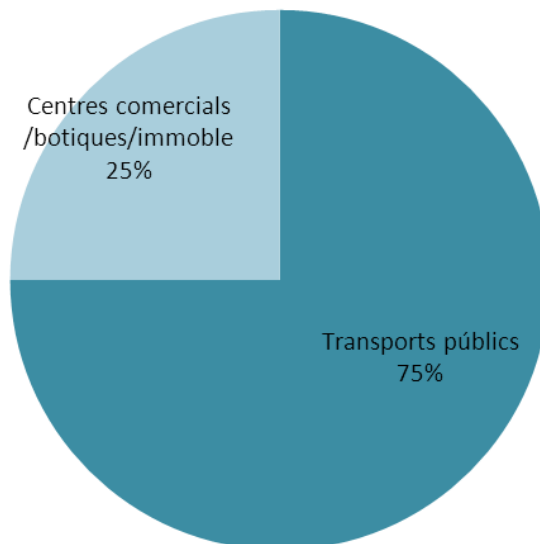
Tipus de discriminacions sofertes (casos nous del 2014). Serveis NO Bàsics.

Font: Dades del SAID

Gràfic 7

Lloc on s'han produït els incidents (casos nous de 2014). Seguretat Privada.

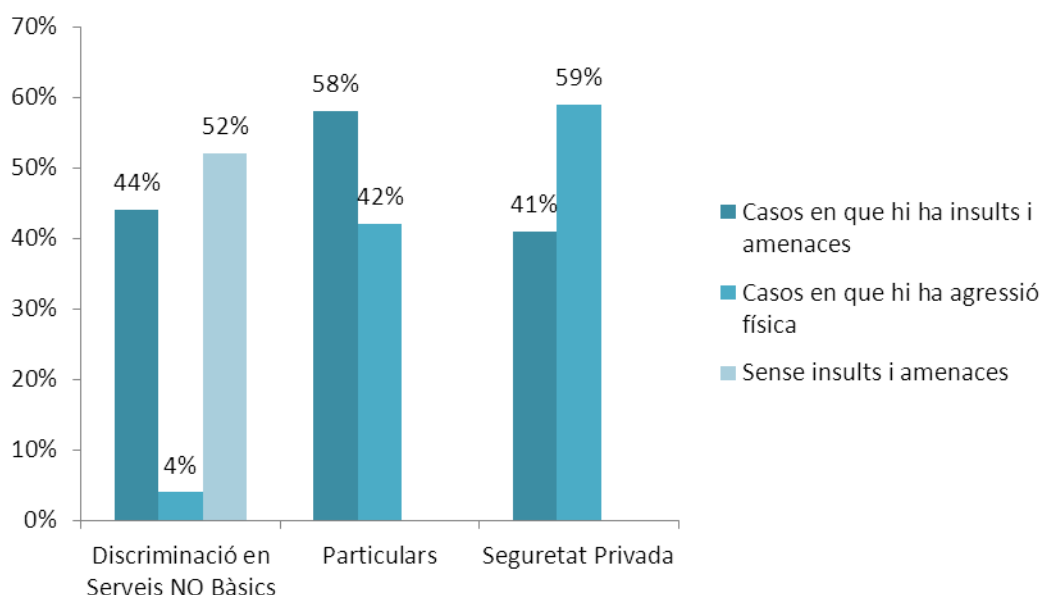
Font: Dades del SAID

En el cas de la tipologia d'entre particulars, les situacions de discriminació es donen majoritàriament entre veïns i al carrer. Dins de la tipologia de serveis privats hem de remarcar les discriminacions que es produeixen en l'àmbit del dret d'admissió, que corresponen al 53% dels casos nous (gràfic 6).

En relació al grau de gravetat de la discriminació, i exceptuant la tipologia d'accés als serveis privats o no bàsics, l'alt nombre de situacions amb agressions físiques fan necessària una intervenció per la via penal.

Gràfic 8

Gravetat dels Incidentes (casos gestionats al 2014). Particulars, Discriminació Serveis NO Bàsics i Seguretat Privada.

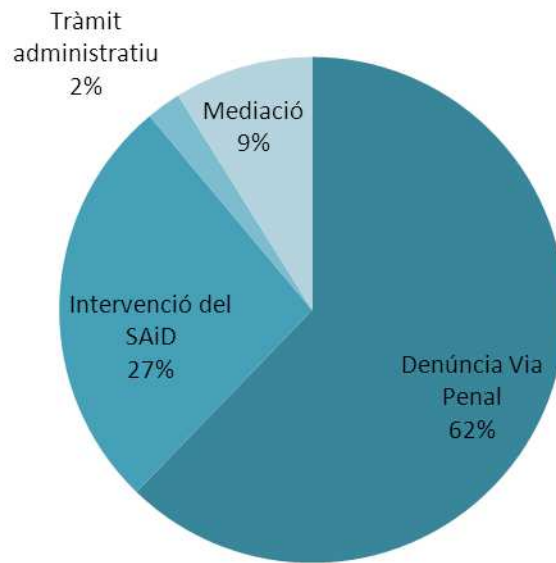
Font: Dades del SAID

El 59% dels casos gestionats de la tipologia de seguretat privada, (gràfic 8) responen a situacions greus, per la qual cosa la via de resolució més utilitzada ha estat la penal: un 70% dels casos gestionats d'aquesta tipologia (gràfic 11).

La tipologia d'entre particulars i seguretat privada utilitza majoritàriament la via penal (62%) com a opció d'intervenció en el conflicte, per la gravetat i el deteriorament dels fets. En canvi la tipologia d'accés a serveis privats utilitza normalment la intervenció directa del SAiD (59%) per la resolució del conflicte (Gràfics 9, 10 i 11).

Gràfic 9

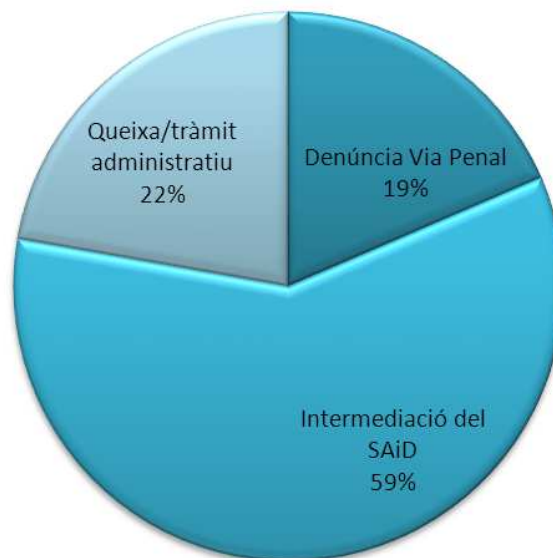
Element principal de la resolució del cas (casos gestionats 2014). Particulars.

Font: Dades del SAiD

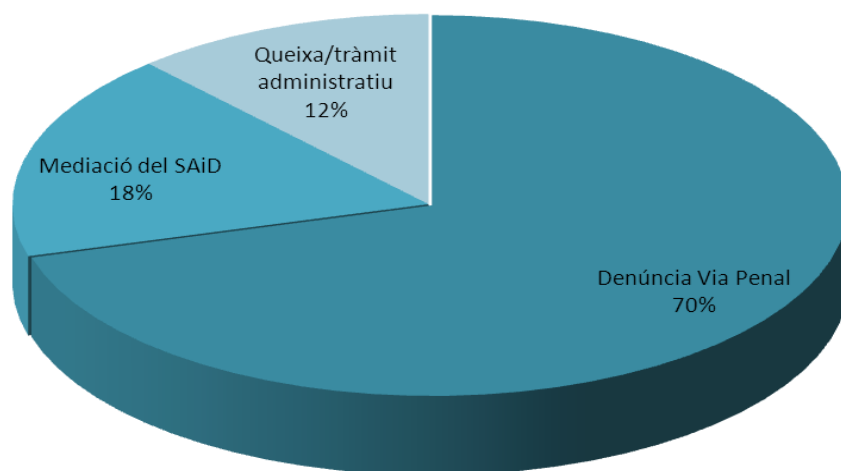
Gràfic 10

Element principal de resolució. Discriminació Serveis NO Bàsics. Casos gestionats 2014.

Font: Dades del SAiD

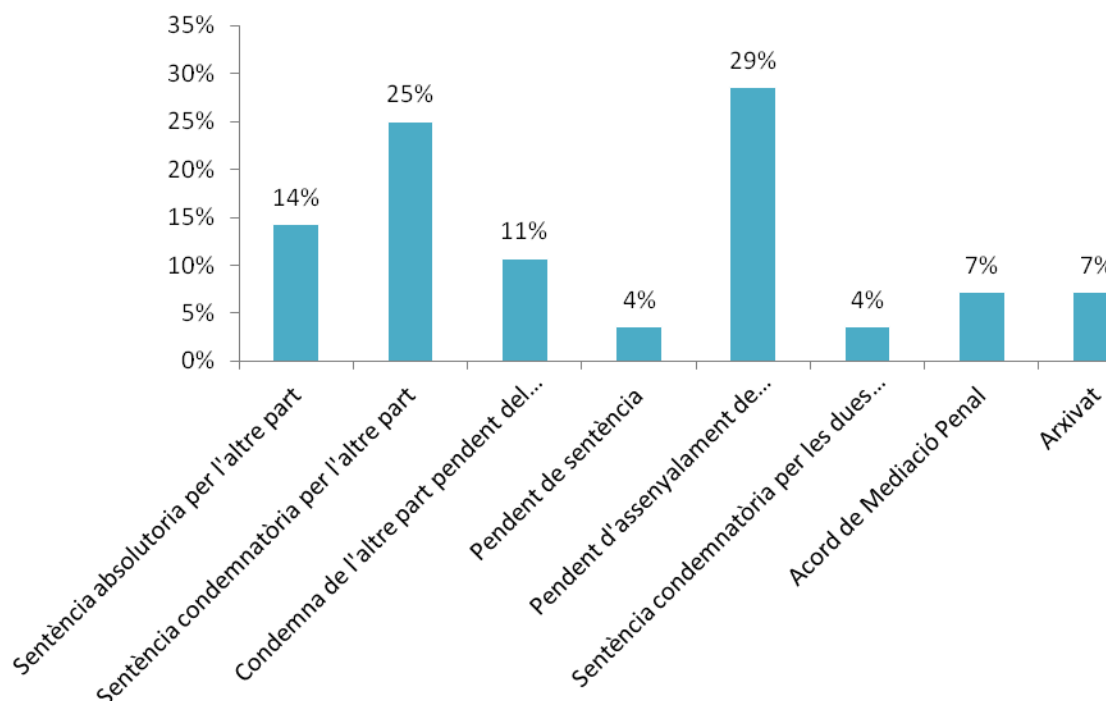
Element principal de la resolució del cas (casos gestionats 2014). Seguretat Privada.

Font: Dades del SAID

Cal destacar l'evolució dels casos per via penal respecte a les dues tipologies, on aquesta intervenció és majoritària.

En relació a la tipologia de discriminacions entre veïns i els procediments penals, cal ressaltar en primer lloc que el 29% estan pendent d'assenyalament de judici. Un 25% són casos amb sentència condemnatòria per l'altre part, que sumat al 11% de casos on hi ha aquesta mateixa condemna però pendent de recurs, parlem d'un 36% de casos favorables per les persones representades pel Servei (gràfic 12), incrementant el nombre de casos amb una resolució favorable.

Estat dels Procediments penals dels casos gestionats 2014. Particulars.

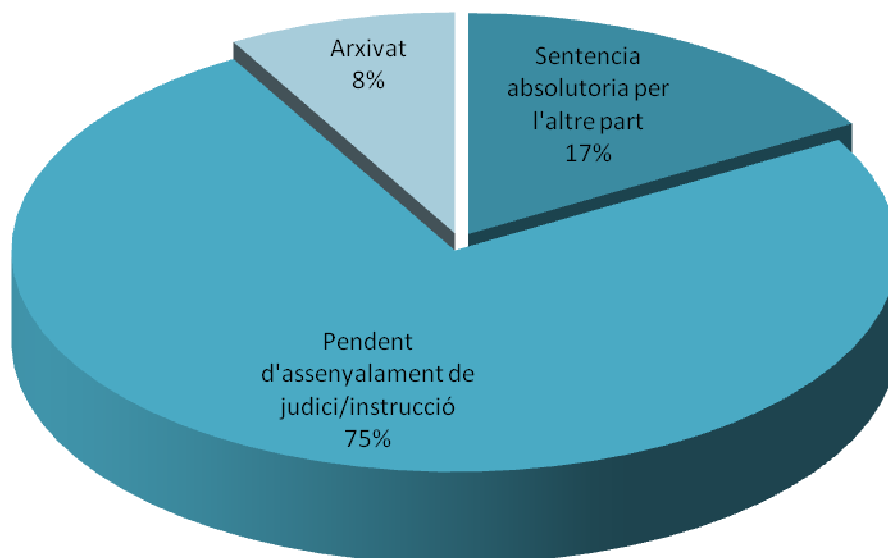
Font: Dades del SAID

Una situació que encara no es reflexa en el percentatge de casos favorables, ja que l'11% fan referència a les sentències condemnatòries que estan pendents de recurs, i per tant es comptabilitzen com a casos oberts (Gràfic 15). Tot i així, cal deixar constància que els resultats són positius, amb un 64% de resolucions favorables dins la tipologia (Gràfic 15).

Pel que fa als casos gestionats per la via penal a la tipologia de seguretat privada un 75% dels casos estan pendents d'instrucció i d'assenyalament de judici, i per tant encara no es comptabilitzen com tancats. La dada del 17% dels casos que representen una sentència absolutòria per l'altre part, configuren el 80% de casos amb resolució desfavorable dins d'aquesta tipologia (d'un total de 5 casos tancats), tal i com es reflexa al gràfic 15.

Gràfic 13

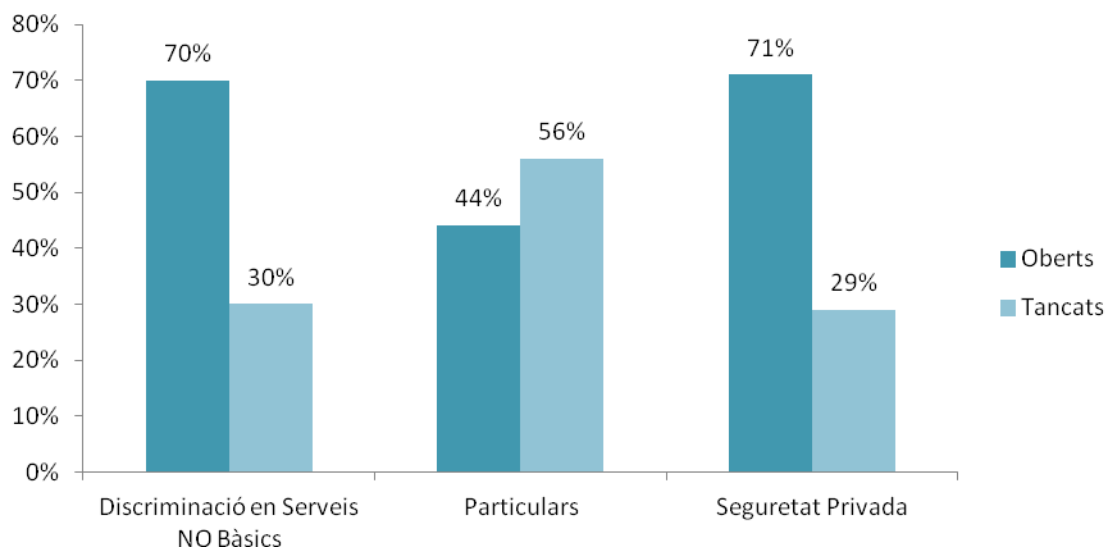
Estat dels Procediments penals dels casos gestionats del bloc Seguretat Privada.

Font: Dades del SAID

Gràfic 14

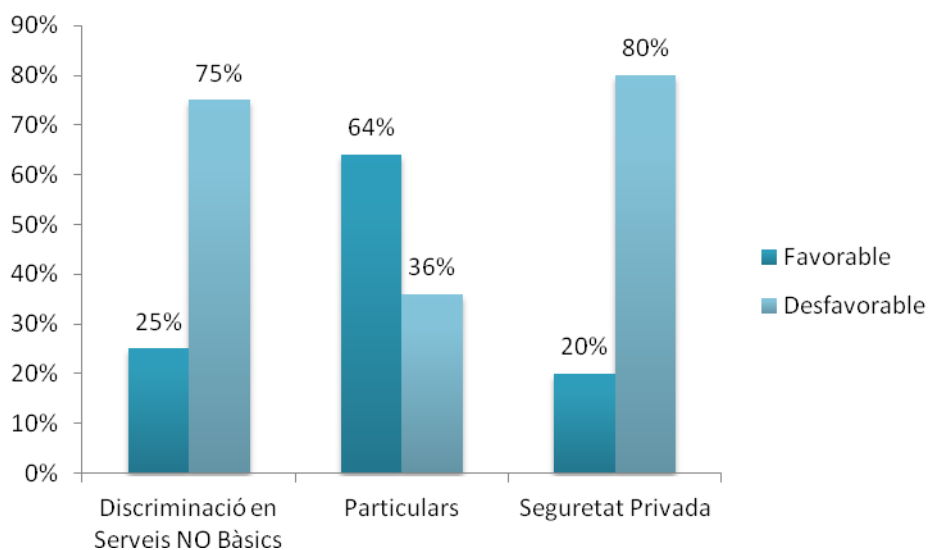
Estat dels Casos Gestionats. 2014. Particulars, Discriminació Serveis NO Bàsics i Seguretat Privada.

Font: Dades del SAID

Gràfic 15

Valoració de la resolució dels casos tancats (gestionats) durant el 2014. Particulars, Discriminació Serveis NO Bàsics i Seguretat Privada.

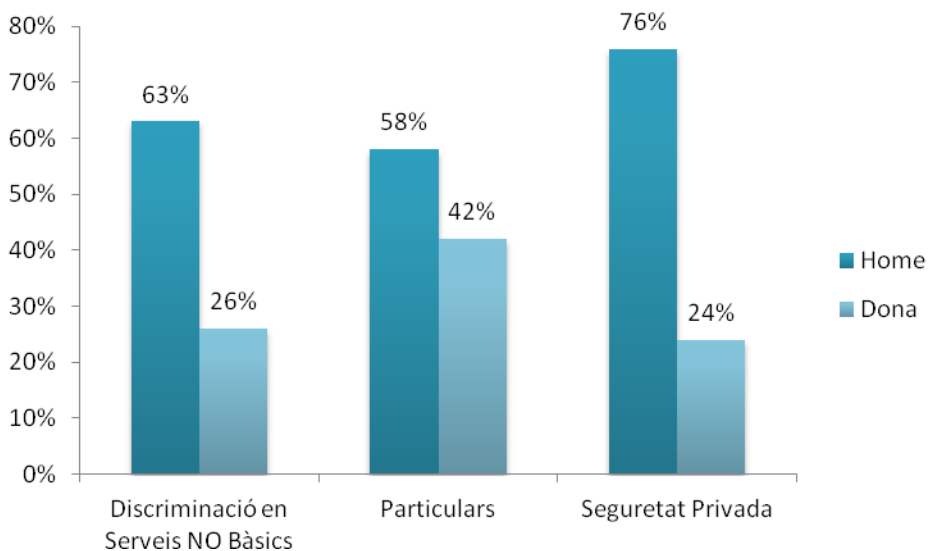

Font: Dades del SAID

Perfil de Víctimes

Gràfic 16

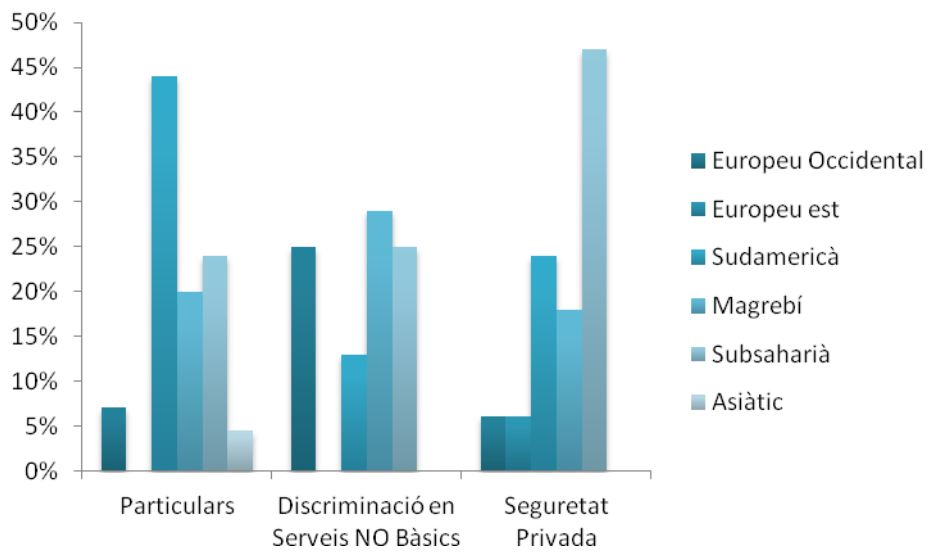
Gènere de les víctimes. Casos gestionats 2013 de les tipologies Particulars, Discriminació Serveis NO Bàsics i Seguretat Privada.

Font: Dades del SAID

Gràfic 17

**Origen ètnic de les víctimes (Casos Gestionats).
Particulars, Serveis NO Bàsics i Seguretat Privada.**

Font: Dades del SAID

Extrema Dreta i Delictes d'Odi

Tipologia Extrema dreta.

Dins aquesta tipologia parlem de casos que es caracteritzen per ser protagonitzats per col·lectius organitzats o membres d'aquests col·lectius que produeixen la discriminació amb actuacions totalment desproporcionades i amb agressions físiques.

També es fa referència a aquelles discriminacions produïdes pel discurs de l'odi que difonen diferents polítics aprofitant situacions electoralistes i demostrant una irresponsabilitat envers a la població.

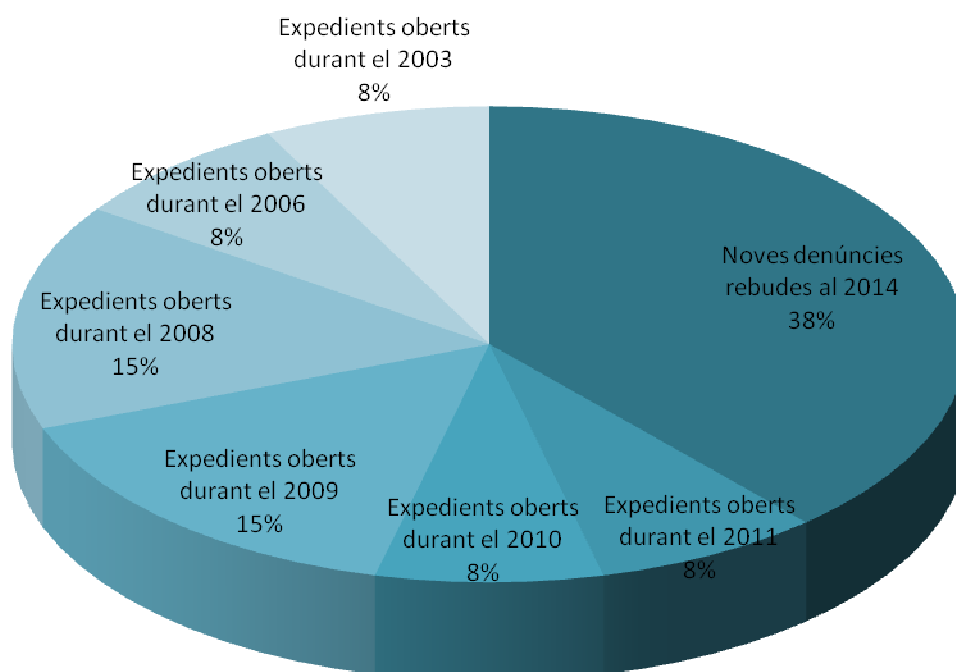
Una altra característica important, dins aquesta tipologia, és que la majoria de les víctimes individuals són homes i que tenint en compte el greuge de la discriminació per part d'aquests grups, la via de resolució majoritària és la penal (73%), (gràfic 3).

Amb els casos de difusió del discurs de l'odi cap a col·lectius determinats, un aliat imprescindible és la figura de la Fiscalia especialitzada de delictes d'odi de Barcelona.

Cal destacar la fragmentació en la data d'inici del procediment, precisament per ser temes que s'allarguen de manera desproporcionada per la via judicial, (gràfic 1). Aquest bloc representen el 5% dels casos nous assumits al llarg de l'any 2014, i que per tant és un increment considerable respecte a l'any anterior, on no vam tenir cap cas nou dins d'aquesta tipologia, (gràfic 2)

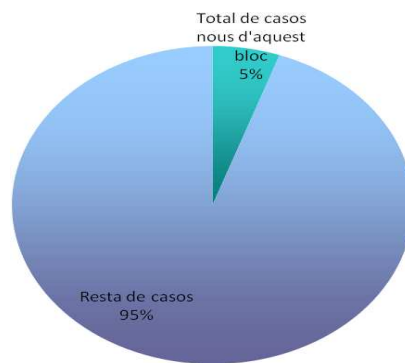
Gràfic 1

Casos gestionats 2014. Extrema Dreta.

Font: Dades del SAID

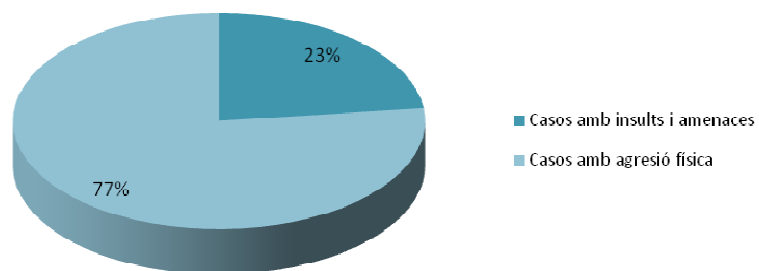
Gràfic 2

Font: Dades del SAID

Gràfic 3

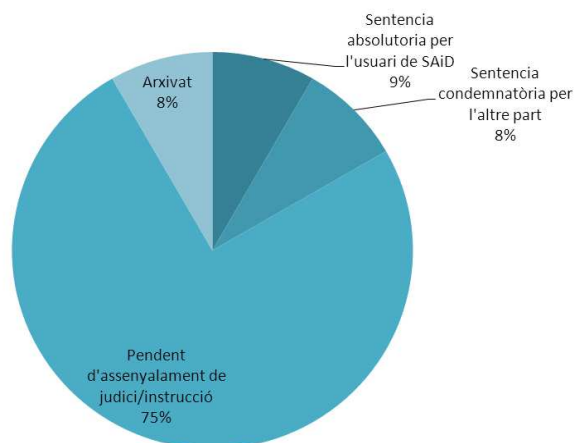
Gravetat dels incidents. 2014. Extrema Dreta.

Font: Dades del SAID

Gràfic 4

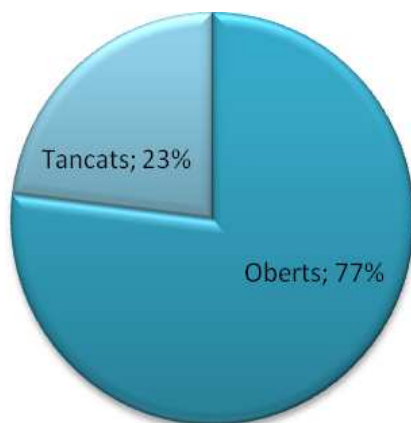
Estat dels Procediments penals dels casos del bloc Extrema Dreta.

Font: Dades del SAID

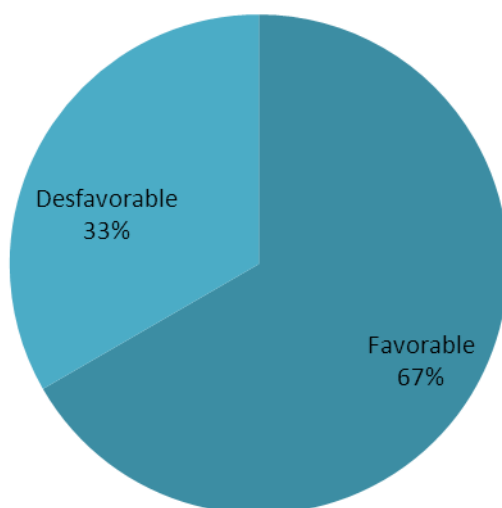
Gràfic 5

Estat dels casos gestionats 2013. Extrema Dreta.

Font: Dades del SAID

Gràfic 6

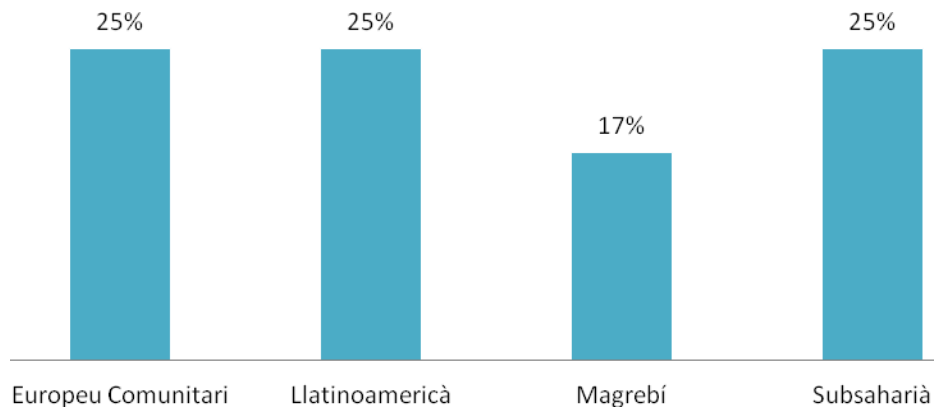

Font: Dades del SAID

Perfil de la víctima

Gràfic 7

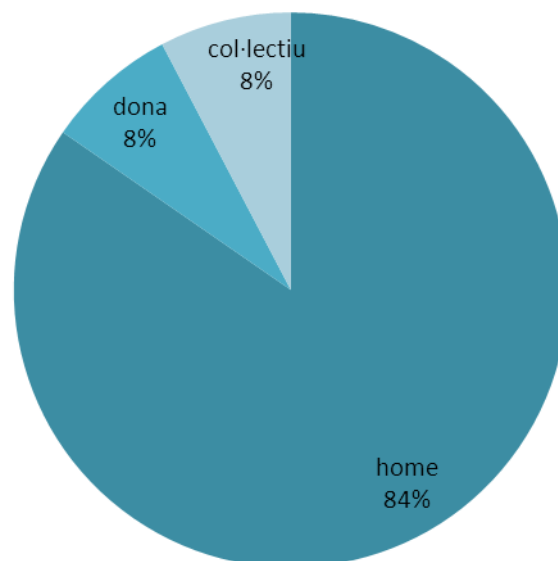
Origen ètnic de les víctimes. 2014. Extrema Dreta.

Font: Dades del SAID

Gràfic 8

Gènere de les víctimes. 2014. Extrema Dreta.

Font: Dades del SAID